

ban ismerjük és a megeafolt cikkek bizonyára nem jelennek meg, ha a kormány tényleg úgy gondolkozik és cselekedik, amint ezt a cáfolat a külfölddel elhitetni szeretné. Már maga az is, hogy a cáfolat a külföldnek van címezve, hogy a külföldön jelent meg először világosan mutatja, miért cáfolnak Dollfussék. A numerusz clauzuszért fohászoló újság-cikkek a külföldön is közismertté váltak és olyan visszhangot váltottak ki azokban az országokban, melyekre Ausztria rá van utalva, hogy a megeafolásuk elkerülhetetlen szükségességnek mutatkozott. A német barna-pestis nagy gátépítőjének szerepével, amelyben Dollfuss kelleti magát, sehogysem kvadrál a zsidók jogfosztásának terve. Tehát, legutolsó is a hamar szétfeszülő újságpapíron, gyorsan meg kellett cáfolni.

Gömbös római utjat más megvilágításban látják itten, mint amilyen szinben, az összhangolt magyar sajtó bevonni szeretné. A négyhatalmi egyezmény létrejötte óta erősen meggyengült Magyar ország külpolitikai pozíciója, mert Olasz ország és Franciaország között megegyezés van megszületőben a dunai medence problémáira vonatkozólag is és a verseny után, amely eddig folyt ezen a területen közöttük s amelyben mindegyik — Olasz ország a vérmes revíziós álmok tapláisa révén — híveket toborozott a maga álláspontja mellé, egyváltalad van a két hatalom közt elkövetkezőben. Ha ebben a megegyezésben nem is érvényesül majd esetleg töretlenül a francia álláspont, mely a békeszerződések érvényét akarja Európának ezen a területen is biztosítani, annyi szent, hogy Magyarországban bekövetkezett a revíziós gondolat súlyos krízise. Bécsben tehát azt tartják, hogy Mussolini, aki még nem vonhatja el támogatást kezét máról-holnapra a sokáig istápoltt Magyarországtól, a revíziós célkitűzések önkéntes és alapos mérésével véget hivat meg Rómába Gömböst, aki nagyon is tudja, mi vár rá és ezért néhány hét előtt Németországnál próbált — teljesen eredménytelenül — hátvédet szerezni Olaszország nyomásával szemben. Viszont az is valószínű, hogy Magyarország nem ingyen fog lemondani külpolitikai álmairól. Jelentős árat kap értük. Franciaország végre nagyarányu hitelekkel akarja a létrehozandó és a Németország körülzárását befejező dunai blokkot támogatni. Tehát pénz áll a házhoz és pedig nemcsak Magyarország, hanem valamennyi dunai állam, s így a bécsi tippelések szerint Románia házához is.

(g. s.)

G. H. Wells:

Az élet csodái

Wells-Huxley: Nagy Biológia

3 hatalmas albumkötet diszkótésben
2900 Lei helyett most 500 Lei
csak amíg a Lepage Koltovsár, 23. sz. utánvételt portóval (50 L.), előre fizetve portómentes.

Ha

butorait
időnk vásárolja
3 előnye van

1. Minőségben elsőrendűt kap!
2. Otthona izléses lesz!
3. Kézipénzért nagyon olcsón és hitelbe is kedvező feltételek mellett vásárolhat!

Székegy és Réti
butorgyár R. I.
Târgu-Mures, Bucuresti,
Brasov.



DUPLAERŐS ÜBORKÁS ÜVEG

LITERE 2.50 BANI!
FISCHER S. A. üvegüzlet, Cluj

Kétszázhetvenöt delegátust választottak a XVIII. Cionista Világkongresszusra

Megállapították a kongresszus pontos programját. A VIZO prágai világkonferenciája

Prága, augusztus 12. A XVIII. cionista világkongresszus prágai irodájában a befutott választási eredmények alapján megállapították a delegátusok számát és a pártok arányát.

Összesen 275 delegátust választottak. Ezek közül 131 Erec Jiszrael Haovedet (munkáspárti), 66 általános cionista (kial), 45 revizionista (42 Jabotinsky, 3 Grossmann párti), 29 mizrahi, 2 radikális és 2 pártönkivüli.

A kongresszus programja

Az exekutívó együtal közzétette a kongresszus programját is. Eszerint a megnyitó ülést augusztus 21-én, hétfőn este 7.30-kor tartják. Napirend:

1. A kongresszus megnyitása. 2. Üdvözlések. 3. Emlékezés dr. Chaim Arlosoroffról.

II. ülés: kedd, augusztus 22, d. e. 10 óra. 4. A kongresszus elnökségének megválasztása. 5. A kongresszusi bíróság jelentése a delegátusválasztások lefolytatásáról. 6. Előadás a világ zsidóságának helyzetéről. 7. A Végrehajtó Bizottság politikai működéséről szóló jelentés.

III. ülés: kedd, augusztus 22, d. u. 3 óra. 8. Jelentés a Cionista Szervezet helyzetéről és annak problémáiról. 9. Jelentés a palesztinai mezőgazdasági kolonizáció kérdéseiről. 10. Jelentés a palesztinai városi gyarmatosítás kérdéseiről. 11. Jelentés a palesztinai gazdasági helyzetről és annak kilátásairól.

IV. ülés: kedd, augusztus 22, este 8.30 óra. 12. A németországi zsidókérdés cionista megoldása. 13. Jelentés a német zsidóknak palesztinai letelepítéséről.

V. ülés: szerda, augusztus 23, d. e. 10 óra. 14. Jelentés a Keren Kayemeth Lejiszrael feladatairól. 15. Jelentés a Keren Hajjeszód munkájáról. 16. Jelentés a nemzeti tőke palesztinai feladatairól.

VI. ülés: szerda, augusztus 23, d. u. 3 óra. 17. A kongresszusi bizottság választása. 18. Az általános vita megnyitása. (Ez a bizottságok ülései.)

VII. ülés: csütörtök, augusztus 24, d. e. 10 óra. 19. Az általános vita folytatása.

VIII. ülés: csütörtök, augusztus 24, d. u. 3 óra. 20. Az általános vita folytatása. (Ez a bizottságok ülései.)

IX. ülés: péntek, augusztus 25, d. e. 10 óra. 21. Az általános vita folytatása.

X. ülés: péntek, augusztus 25, d. u. 2.30 óra. 22. Az általános vita befejezése. (Szombaton, augusztus 26-án este bizottsági ülések.)

XI. ülés: vasárnap, augusztus 27, d. e. 10 óra. 23. Emlékezés a Cionista Szervezet és a zsidó nép elhunytjairól. 24. „A palesztinai héber kultúra”.

XII. ülés: hétfő, augusztus 28, d. u. 3 óra. 26. A bizottságok jelentései vita és határozathozatal.

XIII. ülés: kedd, augusztus 29, d. e. 10 óra. 27. Bizottságok jelentései, vita és határozathozatal.

XIV. ülés: kedd, augusztus 29, d. u. 3 óra. 28. Bizottságok jelentései, vita és határozathozatal. 29. A Végrehajtó Bizottság, Vezérő Bizottság (A. C.), a kongresszusi bíróság, becsületbíróság, ellenőrök és a Cionista Szervezet, Jewish Agency képviselőinek megválasztása. 30. A kongresszus ünnepélyes záróülése. A Jewish Agency tanácsának üléseit ugyancsak Prágában fogják megtartani augusztus 31-én és szeptember elsején. A megnyitó beszédeket d'Avigdor Goldsmid és Nachum Sokolov tartják.

Mizrahi konferencia Krakkóban

Augusztus 9-én tartották Krakkóban a mizrahi vallásos cionisták szervezetének

világkonferenciáját rabbi Meir Berlin elnöke mellett. A konferenciára Jeruzsálemből is jöttek delegátusok. Mielőtt a tanácskozásokat megnyitották volna, a mizrahi mozgalom frakciója, a „Thora we-Awodah” értekezletet tartott. Az értekezletet Blumjnger, a frakció elnöke tartotta. Különös benyomást keltett a krakkói zsidó hitközség tanácsa elnökének, dr. Tiszlowicznek a beszéde, Tiszlowicz eddig az asszimiláció híve volt, eb-

Select Muzgő

Augusztus 15-től kezdve csupán három napig:

S. Arthur Geines

a newyorki Metropolitan egyetlen világhírű néger tenoristjának személyes fellépése az

ŐFENSÉGE A SZERELEM

legszébb Boivary sláger keretében. Főszepekben: NAGY KATÓ, SZÓKE SZAKÁLL, FRANZ LEDERER.

Beszerzési irodák után vásároltatja fel a kormány a gabonafelesleget

Radu Irimescu légügyi alminisztert teljhatalmu gabonakormánybiztosnak nevezték ki

Bucuresti. Bukarest, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) A Banca Nationala tegnap közölte a pénzügyminisztériummal, hogy a gabona értékesítése céljából szükséges 900 millió lej a kormány rendelkezésére áll. A gabonaértékesítési akcióba bevonják az import-export hivatal, valamint az erdélyi Solidaritatea szövetségeket. A gabonaértékesítéssel kapcsolatos műveleteket kormánybiztos fogja ellenőrizni egy most kidolgozás alatt álló szabályzat alapján. Mindenek előtt is gabonavásárlási

si irodákat állítanak fel, amelyek a kormánybiztos utasításai alapján időről-időre nagyobb mennyiségű gabonát fognak felvásárolni.

A kérdéssel kapcsolatosan tegnap este a miniszterelnökségen miniszterközi értekezlet volt. Elhatározták, hogy Radu Irimescu légügyi alminisztert teljhatalommal felruházott kormánybiztosnak nevezik ki. Megvitatták ez után a német gabonavásárlási javaslatot, amelyet az Uj Kelet tegnapi számában ismertettünk.

Európaszerte fokozódik a tropikus erejű kánikula

Délfranciaországban 40, Bécsben 46, Budapesten 37 fokos meleget mértek

Párizs, augusztus 12. A hőség Dél-Franciaországban fokozódott s több helyütt már közel járt a 40 fokhoz. Az Alpokban is sokkal magasabb volt a hőmérséklet a legtöbb helyütt, mint az ország északi részében, ahová a nap folyamán északiskarkai légtömegek törtek be s 30 fok alá nyomták le a hőmérsékletet.

Bécsben árnyékban 33. napon 46 fok volt a hőmérséklet, Grazban szintén hasonlóan nagy volt a hőség. A mentőknek sok dolguk akadt napszúrásoktól az utcákon összesettekket. Salzburgban és Hofgasteinban zivatar leültette a hőmérsékletet. Mindkét helyről viharokart jelentenek.

Mig Budapesten az előző éjszaka aránylag lehült a levegő és így az emberek aludni tudtak, az elmúlt éjszaka nem hozott pihenést Budapest lakosságának. Hajnalban mérték a mi-

nimumot; 20 fokig szállott le a hőmérséklet az éjjel. Hat óra után megindult a hőmérő higánya, reggel 7 órakor már 22 fok, délelőtt 10 órakor 30 fok volt a meleg, amely délben elérte a 32-34 fokos magasságot, délután 2-3 óra között pedig 37 foknál fog kulminálni.

A nagy hőség az egész országra ki terjed. Egyedül az ország északkeleti részében, a Hegyalján és a Nyírségben számíthatnak arra, hogy talán már kisebb zivatarok jönnek, ezek azonban alig fogják csökkenteni a hőséget.



a legjobb
védő fertőző
betegségek
ellen

Önálló, tartánynélküli,

Önműködő vízvezeték

háztartási, öntözési és ipari célra villamosárammal, Díjmentes felvilágosítás és költségvetés: Marko V. okl. gépészmérnök Cluj, Calea Regele Ferdinand 43-45. Telefon 453.

ben a beszédében azonban a nemzeti zsidóság mellett foglalt állást.

A Wizo megnyitó ülése

Prága, augusztus 12. Közölte az Uj Kelet, hogy a Wizo cionista nők világszervezete augusztus 8-án Prágában megkezdte konferenciáját. A gyűlést dr. Weizmanné nyitotta meg. Megnyitó beszédében rámutatott a németországi zsidók súlyos helyzetére és problémáik megoldásának szükségességére. Majd megemlékezett dr. Arlosoroff pótolhatatlan haláláról. A palesztinai exekutívó nevében Hadass Samuel asszony héber nyelven üdvözölte az egybegyűlteket, Ada Fischmann asszony ugyancsak héber nyelven rámutatott a Palesztinában élő zsidó nők produktív munkájára. A csehszlovák föderáció nevében Anna Steiner üdvözölte a konferenciát. A csehszlovákiai zsidó közöletnek nevében huszan köszöntötték a Wizo-t.

Dr. Vera Weizmann tartotta meg ezután nagyhatalmu jelentését és ismertette a zsidó nőknek az ujjaépítés körüli munkásságát.

Ho
a k
a lA tanuké
állítottBucuresti.
legbizalmasa
pül a Zelet
A tudósítás
a távirat k
hogy napi t
mas jelenete

Zeletz

Még előtte
len kép: A
hadbírósg
magasrangú
nokok, polit
töltötték me
sok, képvis
közöttük 4-
kompakt es
a tárgyaló
nyári unifor
csillagokka
tésekkel...
A
jelzik... A
redessel bev
kíváncsi köz
ló harsány
ra: Bruno
A folyosó
Zeletzky, a
jól szabott
pozsgás, tel

Okku

Dr. Lupu
és a legmag
nek parancs
ült. A korm
aki akkorib
fogta bizony
pu nem tud
kat az okk
lyek Maniu
„Pár hét
gálóbizottsá
Skoda-ügybe
működött a
pártból s a
nátor a kö
Illés képvis
„Három
Skoda-ügye
kyl nem m
tüntetni.”
Es ehhez
ta el hozzá
szek az ak
parlamentá
javaslatot
lása és k
csak azt se
tőlem, han
tól származ

Ime a k
tárgyalás
Amikor
gatja ki a
su, hogy e
készítették
érdem az e
rését, sőt e
a kérdést:
Mit tud
nek milye
ráció kere
Az elnök
— Nem,
gedem ide
felelni!
Precup
hailescu e
helyén, vi
ra, az őre
Precup V
— Hogy
tem?! Az
nyes szan
— Önök
gálatot te
kérdésekk
amit felje

Hogyan lett Zeletzkyből, a kémből, és kalandorból, a legjobb román hazafi?

A tanuként felvonult generálisok a leghittőbb erkölcsi bizonyítványt állították ki Zeletzkyről. Négy árnyék kísért a tárgyalóteremben

Mi húzódik meg a Skoda-pör kulisszái mögött?

Bucuresti. Bukarest, augusztus 12. A legbizalmasabb kalandorfilm is eltörpül a Zeletzky-pör izgalmai mellett. A tudósítások frissége, a telefon és a távirat kizárják annak lehetőségét, hogy napi tudósításainkban az izgalmas jelenetekre, momentumokra kellő

képpen rávilágítsunk. Kalandorfilmről beszélünk. Pedig a pör hőse csak kezdetben volt úgy elképzelhető, mint egy kalandor; ma szinte azt mondhatnók róla, közel áll ahhoz, hogy nemzetek hőssé nyilvánítsák.

Zeletzky Bruno a generálisok sorfala között

Még előttem lebeg a kép, felejthetetlen kép: A pör megkezdése előtt; a hadbírósg hosszu és zord folyosóját magasrangu bíztek és állami hivatalnokok, politikusok és elegáns hölgyek töltötték meg. Miniszterek, generálisok, képviselők... 25-30 generális — közöttük 4-5 volt hadügyminiszter — kompakt csoportja állott a folyosón, a tárgyalóterem bejárata előtt, fehér nyári uniformisban, sok aranystráffal, csillagokkal, vállszínókkal, kitüntetésekkel... A tárgyalás megnyitását jelzik... A bíróság élén Mihailescu ezredessel bevonul a tárgyalóterembe, a kíváncsi közönség és akkor az ajtónáló barsányi hangon kiált ki a folyosóra: Bruno Zeletzky!

A folyosó végén megjelenik Bruno Zeletzky, a félkaru volt osztrák tiszt, jól szabott sötétkék ruhájában, piroszposzsgás, telt arcával, tipikus szláv mo

solyával az ajkán, amelyről nem tudja az ember fájdalmat, vagy örömet fejez ki. Katonásan lép, meglevő bal-karja iratesomót szorongat... A generálisok csoportja mintegy jelle kettéválk, az embernek az az impressziója, hogy sorfalat állanak, ösztönösen vigyázba vágják magukat... a két sor generális között, az előbb említett mosollyal ajkán elhalad a vádlott, jobbra, balra hajlong... aki a sor tulsó végéről figyelte a képet, — amelyet a generálisok akaratukon kívül nyújtottak — láthatta, hogyan hajlik előre a két sorfal, amint közül elhalad Bruno Zeletzky... a spion, a cselszövő, a korrumpáló, aki kormányokat és trónokat forgatott az ujjai körül, aki csak úgy dobálta a milliárdokat, aki 2 és félhónapig őrizte a jilvai erődök kazamatkáit.

Okkult erők a Zeletzky-ügy hátterében

Dr. Lupu állította róla, hogy spion és a legnagyobb megvesztegető, aki nek parancsára a parlament is összeült. A kormányon akart sujtani, Lupu aki akkoriban Maniu Gyula pártját fogta bizonyos aramlattal szemben. Lu pu nem tudta, hogy közben éppen azokat az okkult erőket támogatja, amelyek Maniu kivégzését készítik elő.

Pár hét telt el. A parlamenti vizsgálóbizottság megtette a kötelességét a Skoda-ügyben. A bizottságban közre-működött Adrian szenátor, a Lupu-pártból s a vizsgálat után Adrian szenátor a következőket mondotta Lazar Illés képviselőnek:

„Három hete tanulmányozom a Skoda-ügyet s rájöttem, hogy Zeletzkyt nem megbüntetni kell, hanem kitüntetni.”

Es ehhez Lazar Illés nem mulasztotta el hozzáfűzni: — En Lázár Illés le-szek az, aki a parlament elé terjeszték parlamenti iniciatívából egy törvényjavaslatot Zeletzky Bruno rehabilitálása és kitüntetése érdekében — és csak azt sajnálom, hogy az ötlet nem töltm, hanem éppen Lupu ur pártjától származik.

Mi lett a kalandorból és kémiből

Ime a kalandor és a kém hol tart a tárgyalás hatodik napján.

Amikor Precup Victor ezredes hallgatja ki a bíróság, akiről köztudomásu, hogy egyike volt azoknak, akik elő készítettek II-ik Károly király hazatérésem az övé. — Vasiliu védő feltette részét, sőt a restauráció körül a legtöbb a kérdést:

Mit tud a tanu arról, hogy Zeletzkynek milyen érdemei vannak a restauráció keresztültvitelében.

Az elnök mint egy héjja vár le: — Nem, nem ezt a kérdést nem engedem ide hozni, erre a tanu nem fog felelni!

Precup mondani akar valamit. Mihailescu ezredes féljg felemelkedik a helyén, villámzó pillantást vet a tanura, az örökké mosolygó, gyermekarcu Precup Victor alezredesre és lesujt:

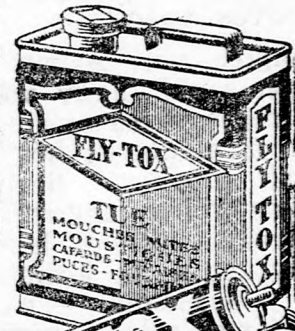
— Hogy beszél, amikor nem kérdeztem?! Azonnal alkalmazom a törvényes szankciókat... Es a védelem felé:

— Önök azt hiszik tán, hogy szolgálatot tesznek a tanuak ezekkel a kérdésekkel... Egy tiszt csak azt teszi, amit feljebbvalói neki parancsolnak,



Óvd meg gyermekedet!

Ezer bacillus: ezer veszély! Rovarok terjesztik és egyetlen bacillus - ha békésen szendergő gyermekekre jut - súlyos betegségeket idézhet elő. Végy tehát FLY-TOX -ot mely minden rovar szonnal elpusztít.



FLY-TOX

Illatosított

Stefanescu Amza generális árnyéka kísért végig a tárgyaláson. Pedig a generális talán csak egy eszköz volt éppen egy, mint Marulis Napoleon, az adókontrollor. Mind a kettőt utólérté a nemzis, mindkettőnek kettébetört a karrierje.

Es még egy árnyék vonult végig a tárgyaláson, Sica Popescu generalise, aki föbelötte magát, mert nem bírta el a rágalmakat.

Most, halála után derül ki róla, hogy egyike volt a román hadsereg legkiválóbb katonáinak.

Es még egy árnyék, a badacsonyi remetée...

Jóindulat lengi körül a vádlottat

A tárgyalóteremben feszült atmosféra — elegáns és szép hölgyek, Bukarest krémje. Diplomáciai körök, a cseh követség figyelőit lehet a hallgatóság soraiban látni. Nehéz a tárgyalóterem be bejutni, így is zsufolva van, rekkenő, fulasztó hőség. Az elnök szellemes, kedvelés, igyekszik tompítani a feszültséget... Ezzel szemben nem mutat

ja a leghatározottabb jóindulatát a vádlottal szemben, vannak pillanatok, amikor az embernek az az érzése, hogy bizonyos előre kialakított véleményt hozott magával ebben az ügyben, amely nem a legkedvezőbb Zeletzkyre. Az ügyész talán jobb indulatu. Keveset beszél és ha beszél, soha sem súlyosbitja a vádlott helyzetét. Arra is el vagyunk készülve, hogy a felmentését fogja kérni. A védők ragyogó elmék, különösen Rosetti és Vasiliu. Van egy hivatalból kirendelt védő is, a katonai iskolából egy szót sem szolt. Tan meg is ijedt a sok generálistól.

A szünetben a folyosón Zeletzky asz szony meghatódva beszélgett a férjével, de Zeletzky jókedvű, bizik. Egyesek fogadásokat könek, felmentik-e, vagy sem. A büffében sok jemes víz fogy el, a szomszédos teremben pedig 100 szerencsétlen ehezó munkás fellett készül az itélet, a grivicai pörben. A vádlottak asszonyai és gyermekei a kánikulai melegben is fáznak, fázva huzzák össze megviselt testükön a rongyos ruhájukat.

Hátszegi Ernő.

Százezer lej kártérítés a csernovíci Makkabiada betiltásáért

Csernovic, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) A Makkabiada betiltásával kapcsolatosan a csernovíci Makkabi sportegylet vezetésege kéreessel fordult Csernovic város tanácsához. A Makkabi 100 ezer lej megtérítését kéri, több mint egymillió lejt meghaladó költséggel szemben, amelyet a Makkabi előkészítése a sportegyesületnek

okozott. A kérés hivatkozik arra, hogy a városi tanács a Makkabiada megtartását engedélyezte, sőt annak védnökségét is elvállalta.

A tanács a kérést a város pénzügyi bizottságához tette át. A bizottság azt véleményezte, hogy a kérés jogos és teljesítendő.

Hiller rendszerének lekopirozását követeli Cuza professzor

Négy tétel és két konkluzió. Hogyan alakuljon meg a jövő román kormány?

Bucuresti. Bukarest, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) Cuza professzor hosszas hallgatás után megszólalt. Cik ket irt lapjában, az „Apararea Nationala”-ban arról, hogy, hogyan oldaná ő meg a belpolitikai válságot. Az anti szemita apostol a következő „tétéleket” állítja fel:

1. A pártok megszaporodása azt bizonyítja, hogy a régi kormányzási rendszer, a pártok utján való választás idejét multa. Ezt a rendszert nem lehet többé semmilyen cimen fenntartani.

2. A pártok alá vannak rendelve a zsidóknak. Az ő érdekeiket szolgálják és emiatt eltávolítják a románokat az összes vállalatoktól, sőt még a közhi-vatalokból is.

3. A román nemzet elveszítette bizalmát a pártok kormányzásával és az összes pártvezérekkel szemben.

4. Uj kormányzási rendszer kell.

Ez nem lehet más, mint alkotmányos kormányzás, a pártok utján való választás félrevezésével. Az uralkodót és a nemzetet vissza kell helyezni jogaikba.

Ezen tétélek alapján, amelyek meglehetősen zavarosak, Cuza arra a konkluzióra jut, hogy a jövő kormány alapján két szuverén hatalom állhat: a pártoktól megszabadult nemzet és a király. A nemzet: amely szabadon választhatja meg a képviselőit. Es a király: aki szabadon nevezi ki minisztereit. Hogy miféle „alkotmányos” kormányzás az, amelyben pártok nélkül választ a nemzet, azt elfelejtette megvilágítani a kitünő professzor. Egyéb ként a párt nélküli kormányzási rendszer kiváló dolog, csak éppen nem eredeti. Valahogyan erősen hasonlít ahhoz, amit Hitler csinál Németországban. Cuza még ezen a téren sem akar eredeti lenni...

„A világ legvéresebb pogromja...”

Megdöbentő hangu levelet hozott nyilvánosságra egy bécsi cionista lap

Bécs, augusztus 12. A Bécsben megjelenő „die Neue Welt” legújabb száma megdöbentő tartalmu levelet közöl. A levél, amelyet egy Németországban élő keresztény ember írt Bécsben élő apjának így szól:
Kedves Apám!

Dolgom volt A-ban (Egy Németországban kívüli nagy város neve ez a lap megjegyzése szerint) és megragadom az alkalmat, hogy levelet írjak nektek, amelyet Berlinből sohasem mertem volna megírni. Azok a hírek, amelyeket külföldi lapok hoznak és amelyeket a mi kormányunk megcáfolt — fájdalom — csak töredéke a való tényeknek. A viszonyok rémesek, minden legkisebb megmozdulást vérebe fojtanak az S. A. és az S. S. legények. Ezek az alakulatok, amelyek a legveszedelmesebb munkanélküliek sötétjéből tevődnek össze, felülmúlják kegyetlenkedéseikkel a középkort. Még a nemzetgazdasági kérdésekben tapasztalatlan laikus is felismeri a gazdasági helyzet tarthatatlanságát. A birodalom összeomlása feltartóztatlan. Hogy a kiábrándult dühét idejében levezessék, olyan zsidó pogrom van előkészülőben, amelyet a világ még nem látott és amelynek kegyetlen ségeit ember el sem képzelheti. Legkésőbbben szeptemberben ki kell törnie.”

Ez a levél a lap szerint nem zsidótól sem Hitler-ellenes politikustól nem származik. Állítólag egy nagy német iparvállalat igazgatója írja, aki tiszta árja. A levelet az édesapa, kinek egyéb ként semmi kcsolata nincs a zsidósággal, elvitte a Die Neue Welt szerkesztésébe, mert — amint mondotta — kötelességének érezte erre a vesze-

delemre figyelmeztetni a zsidóságot és a kulturvilágot.

... A Nürnbergi zsidóság szentvédése

Julius 20-án a felelőtlen S. A. legények Nürnbergben mintegy 160 zsidót, a legelőkelőbbeket, lakásaikból elhurcolták és a városon végig a sporttéren berendezett S. A. táborba vitték őket. Ott mindegyiket különkülön kihallgatták és amikor nevére került a sor, így kellett válaszolni: „En, a zsidó N. N. vagyok”.

Ezután munkára és gyakorlatozásra fogták őket. A letartóztatottak, akik között szívbetegesek, hadirokkantak és 60-70 éves öregek voltak, a déli nap-sütésben hatalmas köveket emeltek, díszlépésben, majd futva kellett gyakorlatozniuk, miközben gumijabukkal és korbácsokkal serkentették őket a munkára. Az egyik barakkban gyakorlatozók meztelen testén látni lehetett a véres korbácsütéseket. Külön mulatsága volt az S. A. legényeknek, hogy földre térdeltették őket és fogakkal füvet kellett harapniuk. A gyakorlatozás után újra végig vezették őket a városban és azzal ijesztették, hogy a hirhedt dachau táborba viszik őket. Ehelyett azonban a rendőrségre kísérték őket, ahol regurális rendőrközégek hallgatták ki őket és az elszentvidett bántalmazásról is jegyzőkönyvet vettek fel velük. A rendőrségen a legudvariasabban bántak velük és azonnal szabadlábra helyezték őket, hiszen egyik ellen sem volt a legkisebb bűncselekményeknek még a gyanúja sem. A rendőrség a legkorrektebbül viselkedett, amennyiben a felelőtlen S. A. legények eljárásának ily módon vetett véget.

KÖZGAZDASÁG

Exportprémiummal, árminimálizálással és vasúti tarifakedvezményekkel készül csökkenteni a kormány Romániában a gabonapánik hatását

Cluj-Kolozsvár, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) A búzatermés példátlan bőségét jelentik mindenfelől és ez a körülmény világszerte a legnagyobb aggodalommal párosul. A külföldi piacokon — mint tegnap jelentették — erősen lanyhult a buza ára és mindenütt súlyos áresésekkel számítanak. Valóságos buzapánik uralkodik a külföldi piacokon. Az európai buzaárak irányító piacán: Rotterdamban néhány hét alatt súlyos áresést szenvedett a buza és az áresés július eleje óta állandóan tart. Gazdakörökben valóságos pánikot teremtett ez a körülmény. A kínálat mindenütt nagy és a felvevőképeség csekély. Rotterdamban a német és a francia buza is megjelent, ami azt jelenti, hogy az importáló államok is felesleggel rendelkeznek. Később javult ez a helyzet. A németek visszavonultak Rotterdamban, Jugoszláviában, Romániában, Ausztriában, Csehszországban, Franciaországban és Olaszországban is olyan termés van, hogy nagy exportfeleslegről kell beszélni. Pillanatnyilag megnyugvást okozott, hogy Ausztriában a mélyponton túlvannak és Svájc felé már megindult a kivitel. Magyarország azt

eméli, hogy Olaszország afrikai vidékeire fog tudni szállítani. Számításba jön még Németország és Anglia.

Ezzel szemben az osztrák malmok a magyar buza behozatala ellen foglalnak állást. Az osztrák malmok inkább orosz búzát fognak lisztévé őrlöni, semhogy belesnyugodjanak abba, hogy a magyar liszt Ausztriába bevonuljon.

Amint Prágából jelentik, a búzatermés 170 ezer vagon lesz. Ez meghaladja a tavalyi termést 30 százalékkal. A romániai piac is a legnagyobb aggodalommal tekint a jövő elé. A gabonaértékesítés gyakorlatban való alkalmazása még mindig a legnagyobb gondot adja a kormánynak. Tegnap este gabonaértékesítő megbeszélés volt, amelyen Voicu Nitescu földművelésügyi miniszter, Anghelescu, a jegybank kormányzója, Radu Irimiescu gabonaügyi kormánybiztos, Tilea alminiszter és Cezar Popescu ipariügyi vezérfelügyelő vett részt. Az értekezleten a gabonaszállításához szükséges vasúti kocsik beszerzését tárgyalták meg. A vasut a gabonaforgalom gyorsabb lebonyolítása érdekében ugynevezett rapid-tehervonatokat állít be. A rapid-tehervonatokat csak a fontosabb gabonaközpontoknál állanak meg.

Az értekezlet folyamán megállapítást nyert, hogy az erdélyi Solidaritatea Bank szövetség is részt kap a gabonakampány lebonyolításában. A gabonaértékesítés feltétlenül természetesen továbbra is gabonadiktátor fog működni.

Radu Irimiescu volt légügyi alminiszter, jelenleg gabonaügyi kormánybiztos, kihallgatáson fogadta a romániai gabonaeportörök küldöttségét, amely arra kérte a kormánybiztosot, hogy hozzon döntést a gabonáarak maximálásának kérdésében,



Ingyen

KAPHAT COTY PARFÜMÖT!

A COTY-gyar rövid ideig minden doboz puderjéhez, melyet továbbra is 110 lejért árusítat, egy eredeti üvegecske

„La Fougere au Crepuscule”

/CREATION 1933/

parfümöt ad hozzá ingyen, hogy ez új gyártmányát bevezesse.

Ugyancsak forgalomba került a különleges.

KÖLNIVIZ „Cordon Rouge”

ARAK

LEITŐL FELFELÉ.

mert a jelenlegi helyzet kitarthatatlan úgy a termelőknek, mint a nagykereskedőknek.

A gabonáarak rendezése miatt felmerült kérelmet legjobban a bukaresti áru-és értéktőzsde érzi meg. A bukaresti árutőzsdét, hogy áraival ne bukasson le addig a nivóig, amely a gabonapánikkal fenyeget, bezárták. A gabonáarak maximálásáig a tőzsde nem fejthet ki tevékenységet s a bezárás oka hivatalosan az, hogy ünnep van közben és így a tőzsde szombattól szerdáig zárva lesz. Remélik beavatott körök, hogy a szerdai újrainyitáig már tisztul a helyzet.

A gazdák szatmári gyűlése memorandumot intézett a kormányhoz és kéri, hogy ezt az indítványt fogadja el. Egyben kéri az adóbehajtás felfüggesztését mindaddig, amíg az adókat mezőgazdasági terményekkel kiegyenlíthetik.

Uj ajánlatok a gabonára

Az Allgemeine Elektrizität Gesellschaft és a Farben-Industrie ajánlatot tett Romániának. A német konzern hajlandó nagymennyiségű árpát és zabot szállítani Romániának, ha megfelelő árat kapna a búzát. Ez azonban még nem meríti ki ennek a két hatalmas gyárnak az üzleti felkészültségét. A német pénzcsoport katonai és aviatikai cikkeket ajánl vásárlásra, erről még ma dönt a kormány.

Az AEG és az IG Farbenindustrie már ajánlatot is tettek a kormánynak. Az AEG hadifelszerelési cikkek alakjában 25 ezer vagon búzát venne át Magyarországtól, azonkívül nagyjösszegű kölcsönt is folyósítana.

Előkészületek a gabonakampányra

A kormány gabonaértékesítési terve egy lépéssel ismét előbbre haladt. A CFR ugyanis egyezményt kötött a kormánnyal, hogy száznegy gabonavonatot bocsát ki. Ebben a vonatban 252 ezer 572 vagon fog szerepelni. Ezek közül 22 ezer vagon a szárazföldön, a többi vagonok pedig a kikötők és a szárazföld utvonalan fognak közlekedni.

Mi lesz az exporttal

A kormány gabonaértékesítési programjából újabb érdekes részletek kerülnek nyilvánosságra. Beavatottak úgy tudják, hogy a kormány minimális gabonáarakat kíván megállapítani s ily módon akarja megvédeni az árhullámzástól a piacot.

Állítólag feltámasztják az export kiviteli prémiumot is, úgy amint ezelőtt tervezte volt, hogy tudniillik az exportöröknek megfizetik a differenciát, mely a gabona világpiaci és belföldi ára között fennállott. Természetes, hogy ezt a tervet az exportörök idegenkedéssel fogad-

ják és garanciát kérnek arra, hogy az állam ezeket a prémiumokat ki is fizeti.

A CFR tarifatervezetet dolgozott ki arra, hogy a külföldre irányított gabonát vasúti kedvezményben részesítsék. Azok az exportörök részesülnek kedvezményben, melyek a szárazföldi határ állomásokon keresztül hagyják el az országot. A szállítási tarifák a buza, a tengeri és a liszt exportjánál mérsékelik mégpedig 500 kilométeren túl vagononként 500, illetve tengerinél 400 lejrel, kisebb távolságokon pedig 100 és 400 lejrel.

Már értékesíteni lehetett a londoni tőzsdén az osztrák nemzetközi kölcsönt Londonból jelentik: Az ausztriai nemzetközi kölcsön angliai transzát már forgatják a tőzsdéken. A transzát 1 7/8 százalékos felárral értékesítették.

A hónap közepén életbelép az osztrák jugoszláv vasúti díjszabás. Bécsből jelentik: A hónap közepén életbelép az új közvetlen osztrák-jugoszláv vasúti díjszabás, mely a jugoszláv gyümölcskivitel javára számos kedvezményt tartalmaz. A díjtételeket dinárban lehet fizetni.

Emelkedik a magyar gyümölcs export Svájc felé. Bernből jelentik: A magyar gyümölcs export Svájc felé igen élénk. A svájci importörök naponta 5-6 vagon magyarországi gyümölcsöt vesznek át.

Makacs székrekedés, vastagbélkataris, gyomorhajtás, puffadás, vértorlódás, sárgaság, aranyeres csomók, csipőfájás esetében a természetes „Ferenc József” keserűvíz, reggel és este egy-egy kis pohárral bevéve, rendkívül becses háziszser.

Megalakul Brassóban a zsidó kereskedők egyesülete. Brassóból jelentik: A brassói zsidó kereskedők elhatározták, hogy megalakítják a zsidó kereskedők egyesületét. A kezdeményező lépés már augusztus elsején megtörtént, mikor egy harminettagú előkészítő bizottság kimondotta, hogy az egyesület megalakítják és 13-ra az alakuló közgyűlést egybehívják. A közgyűlés délelőtt tíz órakor lesz a brassói Kereskedelmi és Iparkamarában.

Tanulmányi kirándulás a Fogarasi havasokba. A Haggibbor turisztikai szakosztálya vezetői részére tanulmányi kirándulást rendez a Fogarasi havasokba, azonban ezen kiránduláson korlátozott számban vendégek is résztvehetnek, olyanok, akikkel a gyakorlatlaltal bírnak az ilyen komoly turák terén. Jelentkezni hétfő este fél 8-tól fél 9-ig a Haggibbor klubban Bergner Zoltán vezetőnél lehet, aki a részletes programra vonatkozólag az érdeklődőknek szívesen ad felvilágosítást.



„SIGI” Prezervatív megbízható, kapható gyógyszerárban és drogueriában.

Er

PARIZ városban a munkásainak üzem alkalmos magánlakásokat behozatala

Ma mara

LOND forradalmi tök a tiltás dőlme teh sem. Ujabb való tekint a Cosgrave törvény el lenti egész

A

Bucuresti (Az Uj Kelet) prefektus tá minisztérium hogy maxin nak meg a Galaci jel tőkben nagy

Egy b indult

Ha a Bet titkár

Jaffa, aug tus 8-án kez nista peréne 23-án tartotta 23-án tartotta Ziohim Ma alatt. A leta Ab Achi Meil egyik vezető Haam című tilap szerkesz kit időközben lésával képes tek. A letartó telavivi főbi örség elöte vizsgálati fog nyiuk ellen.

Az auguszt Söhitrith üg zonyiték hijit vits, Aria B mann, Samue roni vádlotta zel szemben raj és Jakob mon Neuman Feinberg, dr. Meyr és Mal bad Gani, H Jewin és dr. len az 1929-e kibocsátott l saí alapján rom évi bört sületek alakit megdöntésére palesztinai való megváltó iratok ter letek provoká tályai és rész A tárgyalás ügyész kérte

Enyhült a sztrájkhelyzet Strassburgban

PARIZS, augusztus 12. Strassburgban a sztrájkhelyzet enyhült. A városban a közúti forgalom újra megindult a gáz- és az elektromosművek munkásainak nagyrésze is visszaállott a munkába. A városi köztisztasági üzem alkalmazottai még nem tértek vissza munkahelyeikre s ezért a város magánvállalatok adta ki a szolgálat ellátását. A bérlővállalat munkanélkülieket toborzott s ezek egész napon át dolgoztak a közterek és utcák rendbehozatalán.

Ma dől el, hogy De Valera ura marad-e a helyzetnek az írországi forrongásban

LONDON, augusztus 12. Írországban eltiltották a vasárnapra tervezett forradalmi jellegű felvonulásokat. A fasiszták és más szélsőséges alakulatok a tilalom ellenére megkísérik terveik megvalósítását. Vasárnap el kell dölnie tehát annak, hogy ha ura marad-e De Valera a helyzetnek, vagy sem.

Ujabb jelentés szerint az ír államban a növekedő politikai feszültségre való tekintettel azzal számolnak, hogy De Valera kormánya szintén élni fog a Cosgrave-kormány részéről 1931-ben igénybevett eszközzel, az antiterror-törvény életbeléptetésével, ami lényegében az ostromállapotot kihirdetését jelelenti egész Írországban.

A külföldi konszern baisse-spekulációja a romániai buzaárak ellen

Bucuresti-Bukarest, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) Több vármegyei prefektus táviratilag kérte a belügy-minisztérium hozzájárulását ahhoz, hogy maximális árakat állapíthassanak meg a kenyérnél.

Galaczi jelentés szerint a Duna-kikötőkben nagy izgalom uralkodik az

exportörök között. Azt hiszik, hogy egy külföldi konszern igyekszik mesterségesen lenyomni a román buzaárakat. Az exportörök éppen ezért kérték, hogy a kormány sürgősen lépjen közbe és hajtsa végre a gabonaértékesítési programot.

Egy beszarábiai leány feljelentésére indult meg az eljárás a palesztinai revizionisták ellen

Ha a Betar vezetője előzetesen Goga Octavian magán-titkárnője... Meghosszabbították a vizsgálati fogságot a tizennyeg palesztinai revizionista ellen

Jaffa, augusztus 12. A bíróság augusztus 8-án kezdte meg tizennyeg revizionista perének tárgyalását, akiket július 23-án tartóztattak le azzal a váddal, hogy titkos forradalmi szervezetet alakítottak: Ziohim Machafani Brith Johim név alatt. A letartóztatottak között vannak Ab Achi Méir, a palesztinai revizionisták egyik vezetője, dr. Har-Even, a Chasit Haam című palesztinai revizionista helyi alap szervezője, és Zwi Roseblatt, a kit időközben az Arlosoroff meggyilkolásával kapcsolatosan is vád alá helyezték. A letartóztatottakat elsőnek Bodilly telavivi főbíró hallgatta ki, aki a rendőrség előterjesztésére augusztus 8-ig vizsgálati fogságot rendelt el valamennyiük ellen.

Az augusztus 8-i tárgyalás alkalmával Söhitrith ügyész bejelentette, hogy bizonyíték hiján Hilel Zuri, Issac Simano vits, Aria Ben Elieser, Zwi Schneidermann, Samuel Weigelmann és Josua Saroni vádlottakat szabadlábra helyezte. Ez zel szemben Dwiri Halperin, Moses Svuraj és Jakob Ornstein jeruzsálemi, Solomon Neumann, Avigdor Kipnis, Zwi Feinberg, dr. Har-Even, Aba Achim Meyr és Malavszki telavivi, Hafsán Rabad Gani, Hagallil Hatániai, valamint Jewin és dr. Lichter haifai vádlottak el len az 1929-es zavargások alkalmával kibocsátott lázadási törvény paragrafusai alapján vádat emel. A törvény három évi börtönnel sújtja illegális egyesületek alakítását, a palesztinai kormány megdöntésére irányuló összeesküvés, a palesztinai alkotmány erőszakos uton való megváltoztatásának kísérletét, lázító iratok terjesztését és ellenséges érzületek provokálását a lakosság egyes osztályai és részei között.

A tárgyalás megkezdése után Shitrit ügyész kérte a letartóztatottak vizsgálati

fogságának 14 nappal való meghosszabbítását, hogy a rendőrség az időközben a házkutatások alkalmával lefoglalt leveleket és aktákat angol nyelvre lefordíthatassa. Tennebaum büntügyi rendőrbiztos eskü alatt vallotta, hogy a vád emeléséhez elegendő jogalap van, mire a bíró teljesítette az ügyész kérését. A védők kérték a vádlottak kaució ellenében való szabadlábra helyezését. Az ügyész a kérés elutasítását javasolta, a bíró azonban úgy döntött, hogy a rendőrség hozzájárulása esetén 50-50 fontos kaució ellenében hozzájárul a vádlottak szabadlábrahozhoz.

Hétfőn, augusztus 7-én dr. Ha-Even lakásán három óráig tartó házkutatást rendezett a rendőrség. A házkutatás eredménytelen maradt.

Varsó, augusztus 12. A revizionista párt lengyelországi titkársága érdekes adatokat bocsátott a palesztinai revizionisták letartóztatásával kapcsolatosan a Zsidó Távirati Iroda rendelkezésére. Eszerint a palesztinai revizionisták elleni razzia és néhány vezető letartóztatása egy bizonyos Feigin Rebeka nevű beszarábiai származású nő feljelentése alapján következett be. Feigin Rebeka a mérsékelt baloldali ifjusági munkásszervezet: a Gordonia tagja volt. Egy ideig állítólag Goga Octavian magán-titkárnőjeként szerepelt az Averescu-kormány idejében, míg a kormány bukása után belépett a revizionista Betar szervezetbe, amely azonban megbízhatatlan magatartása miatt nem volt hajlandó őt Erec Jiszráélbe kisegíteni. Később egy poale cionistával való házassága révén sikerült mégis kijutnia az Erecbe. Itt újra jelentkezett a Betarnál, ahol man rendetlen viselkedése miatt két ízben is ki-zárták. Erre bosszúból tette meg a fel-jelentést.

Fogakat pénzért kaphat

-de soha a sajátjait!



Machado kubai elnök átadta a hatalmat

Ferrara tábornok Machado utóda

LONDON, augusztus 12. Newyorkon át érkezett jelentések szerint Machado kubai elnök tegnap mégis átadta a hatalmat a liberális párt, Ferrara tábornoknak, aki nemzeti kormányt fog alakítani s újra felveszi a tárgyalások fonálát az Egyesült Államokkal. Ferrara már fogadta is Wallace havannai amerikai követet, aki elől Machado ajtaja az utóbbi napokban el volt zárva.

Knöpfke, a berlini rádió volt igazgatója az internálástól való félelemtől halálosan megbetegedett

Mit szól az „Angriff“ a letartóztatásokhoz?

Berlin, augusztus 12. A titkosrendőrség sajtóirodája közli. A berlini rádióadóállomás egykori intendánsát, Plescht, riportert, Alfred Bralnt, a rádiótársulat igazgatóját, Magnust, továbbá Gisecke miniszteri tanácsost, aki szintén a rádióhoz volt beosztva, azért, mert a nemzeti szocialisták uralomrajtása előtt a párttal szemben el lényeges magatartást tanúsítottak, az oranienburgi gyűjtőtáborba internálták. Az Uj Kelet annakidején megírta, hogy a nevezettek ellen sikkasztás miatt emelték vádat. Ezt azonban nem lehetett bizonyítani, úgy, hogy más címet kellett keresni arra, hogy neve zetteket szabadságuktól megfosszák. Most már nyilvánvaló, hogy politikai üldözésről van szó, amit a berlini kormánykörök sem tagadnak.

Az esetnek közvetlen áldozata is van, és pedig Knöpfke, a berlini rádió egykori igazgatója, aki, amikor le tartóztatták, olyan idegrázkódtatást kapott, hogy be kellett szállítani a közkórházba. Állapota életveszélyes.

A letartóztatásokkal kapcsolatosan Bredow egykori birodalmi kormánybiztos és államtitkár táviratot intézett

a propagandaügyi miniszterhez, mely ben kijelentette, hogy szolidárisnak érzi magát azokkal, akiket internáltak. Ezek ugyanis érdemes, az országra hasznos működést fejtettek ki a rádió körül. Kéri, hogy őt is hasonlóan kezeljék.

A kampóskeresztesek hivatalos lapja, az „Angriff“ dühös cikket ír Bredow ellen, amelyben többek között ezeket mondja:

Nem lehet rendőri intézkedéseket úgy megrendelni, mint ahogyan az ember egy nadrágot rendel a szabónál. Az ilyen szándékos, vagy akaratlan kinyulolása a porosz miniszterelnöknek azonban már elegendő ahhoz, hogy Bredow ur kivánságával szemben a kormány ne legyen kemény szívű.

Kreuger gyufakirály szerelmei, Ingeborg Eberth rendkívül közvetlenül megírt könyvei Ivar Kreugerről, amelyen keresztül bepillanthatunk a zseniális pénzembernek, vagy kalandornak felfokozott szerelmi életébe és gyönyörűségeibe. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ára csak 57 lej.

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az UJ KELET könyvosztályában

Ára 140 lej

Szállítjuk utánvételt vagy az összeg és portókölttség (10 lej) előzetes beküldése mellett.

Kimutatás

**Keren Kajemeth Löjiszrael
Cluj, Piafa Mihai Viteazul 6.**

1933 július havi KKL kimutatás:

Persely:	5073
„IMI“ persely:	385
Esküvői gyűjtések:	343
Faadomány:	500
Értékek:	133
Hallásetek alkalmával:	180
Aranykönyvi bevezetés:	4735
Pinkász:	4050
	15.399

PERSELY:

Minden nap egy lej Önnek semmi, az országépítésnek pedig szilárd bázis.

Fischer Lipót 100, Buhusi Ierakat 100, Grün Ede 100, dr. Fischer Tivadar 90, Landessmann Samu 70, Grün Mór 68, Krausz Viktor 60, Balázs Imre 60, Weinberger Nándor 53, Ing. Noszin Mór 52, Wasserstrom Pál Ing. 50, Salamon Sámuel 50, dr. Weiss Fülöp 44, Woiana Julia 42, özv. Wertheimer Samuné 42, Farkas Géza 42, Kertész Márton 41, Herkovic Jenő 41, Gidáli Miksa 40, Grün Samu 40, dr. Dénes L. 40, dr. Kepes Imre 35, özv. Fenichel S.-né 33, özv. Markovics Józsefné 33, Weinberger József 33, „Barzel“ 31, dr. Balázs Endréné 30, Simon Lajos 30, Gottlieb József 30, Albert Nándor 30, Herz Béláné 30, Léb Miksa 30, Rados Manó 30, „Sanitas“ Ing. Kovács 30, Falk Imre 30, dr. Lichtmann Aladár 30, Jäger Simon 30, Boskovics Józsefné 30, ifj. Schwartz Hermann 30, Kishitelbank Rt. 30, özv. Mózesné 30, Dux Henrichné 30, Hirsch Meir 30, Salamon Jakab 30, Farkas Józsefné 30, Florenthal Jenő 30, Merbaum 30, Berger Dezső 30, Mózes Andor 30. Kisebb összegek 2996.

„IMI“ PERSELYEK:

Mindenhol alkalmas adomány átvételére:

Fischer Lipót 130, Guttfried Jenő 51, Weinberger Nándorné 50, Weiss Menasche 42, Glück Bezalet 31, Farkas Mordechaj 24, Weiss Jozsef 21, Stern Jozsef 20, Hulics Ráchel 16.

ESKÜVŐK:

Gross N. és Jabovics 120, Eger Sári esküvőjén 105, Schwartz lányok esküvőjén 53, Grünwald N. esküvőjén 35, Salamon N. esküvőjén 30.

FAADOMÁNYOK:

Wizo adom. megb. Kollár Lajosné emlékére 250, Izraelita Növeglet adom. megb. Kollár Lajosné emlékére 250.

ÉRTÉKEK:

Mizrachi fagyaltájdutánról 60, Poalé Cedek teast-lyén 56, Boschán Gézáné urnó által rendezett Wizo teáról 17.

HALÁLESZTEK ALKALMÁVAL:

Kertész Izsóné 33, Izsák Jozsef 33, Ráth Náthán 12, özv. Markovics Józsefné 48, Hirsch Vilmos 4, dr. Rosenberger Mór (Stotter Aladár adománya) 50.

ARANYKÖNYVI BEVEZETÉS:

Ing. Noszin Mór aranykönyvi bevezetése: Grün Mór 200, Léb Ödön 200, Fischer Lipót 100, dr. Krémer Armin 100, dr. Ligeti Sándor 100, Weinberger Nándor és neje 100, Kálmán József és neje 100, Gottlieb József 100, Gottlieb Mendel 100, Stejner Izsó 100, Léb Zsigmond 100, Sebők Elek 100, Czodik Jenő 100, dr. Erőss Vilmos 100, Krémer Bernáth 100, dr. Fenichel József 100, Ing. Klein Gyula 100, Kasztner Rezső 100, dr. Weiss Jenő 100, dr. Lázár László 100, dr. Fischer József 100, Horváth Dezső 100, Kasztner Ernő 100, dr. Marton Ernő 100, Gottlieb Lajos 100, dr. Engeberg I. 100, dr. Dénes László 100, Zádor Árpád és neje 100, Schwartz Miksa 100, Chébaum Áron 100, Salamon Lajos 100, Reichenberger Aladár 100, N. N. 150, Deveseri László 100, Jámber Ferenc 20, Noszin Samu 15, Klein Eljahu 50, Árvagondozó Balfour aranykönyvi bevezetése február- és március hónapokra 1000.

PINKÁSZ:

Finkler Edith és dr. Fritsch Ödön eljegyzése alkalmával: Rados Mór 200, Finkler Samu 150, dr. Fritsch Ödön 100, Deutsch Gizella 100, Ehrenfeld Albert 100, Mayer Kálmán 100.

Heller Ferenc és neje kisfiuknak Brit Milája alkalmával: Heller Ferenc 300, Molnár Samu 200, Bartha Ferenc 100, Mandula Marcell 100, Szántó Sándorné 100, Herskovics Béla 100, Ing. Adler József 100, Traub Jenő 100, dr. Lázár László 100, dr. Kohn Gyula 100, Salamon Jakab 100.

Megeb. Markovics Sándor halála alkalmával koszorúmegváltáspénz: Anca Octavian 200, Fischer Lipót 100, Fischer



Fotokirándulásain kísérje:

nevető napsugár és Gevaert szerencse!

A GEVAERT művek az új Express Superchrom-film

felülmúlhatatlan tulajdonságai mellett az az előnyt is nyújtja, hogy minden filmvásárló részt vehet a nagy

GEVAERT-filmdíj kisorsolásán!

Kérjen prospektust a környékbeli szaküzletől, vagy a vezérképviseletől: WANAUS & PETRI, Bucuresti, I. Cal. Victoriei 14.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

AZ OPERA MŰSORA

Csütörtöktől: Halló, itt szerelem. A muzsika, humor és szerelem filmje. Főszerepekben: Schneider Magda, Fritz Schultz, Rolf von Goth. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 órákor. Helyfőtől közzikvántára: A királynő férje. Maurice Chevallier és Jeanette Mac Donald világhírneve. Csütörtöktől: Nem kérdem, ki vagy. Főszereplők: Liane Haid, Gustav Fröhlich.

ROYAL-MOZGÓ MŰSORA

Ma, vasárnap: A szöke válóok. Főszerepekben: Lien Deyers, Johannes Reimann, J. Falkenstein, Paul Hörbiger. Otto Stransky zene. Dajos Béla és zenekara. Előadások 3, 5, 7 és 9 órákor, 3-kor minden jegy 15 lej.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor: Hétfő 5, 7 és 9 órákor: Képvisele ur barátójá. Elegáns rendezésű dráma. Főszerepekben: Joan Crawford és Clark Gable.

Kedd 5, 7 és 9 órákor: Szerda 5, 7 és 9 órákor: Csütörtök 5, 7 és 9 órákor: S. Arthur Geines, a newyorki Metropolitan egyetlen világhírű néger tenoristájának személyes fellépése: Öfensége a szerelem zenés vigjáték kíséretében. Főszerepekben: Nagy Kató, Franz Lederer.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor utoljára: Haway rózsája. Főszerepekben: Martha Eggerth és Petrovics Szvetiszlav. Hétfőn 5, 7 és 9 órákor: Kedd 5, 7 és 9 órákor: Szerda 5, 7 és 9 órákor: Szegény leányt nem lehet feleségül elvenni. Szenzációs filmpolett. Főszerepekben: Renata Müller, Hermann Thimig.

MUSSOLINI VALLOMÁSAI. Ernő Ludvig, a világhírű író, a nagy emberek életének és belső világának éleslátó kutatója világhírű könyvét a mai Európa kétségtelenül legizgatóbb, legszívesebb politikai egyéniségéről Mussoliniról írta. A könyv kapható az Uj Kelet könyvosztályában. Ara csak 67 lej.

Szabadtéri előadás!!!

Református kollégium udvara. A kolozsvári Magyar Színház volt tagjainak fellépésével.

40 tagu ének — 36 tagu zenekar

13

15

esti 9 óras kezdettel

Vasárnap Kedd

Tündérszerelem

Martos-Huszka nagy operettje 3 felvonásban. Mese: Szent Anna tó regéje.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apró hirdetés 20 lej. Aláírt hirdetések 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak egy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Kezdőknek és haladóknak ad német órákat fiatal urileány, képzett nyelvemlőter, aki egyben elemi iskolai tanulók korrepetálásában is nagy jártassággal bír, kitűnő eredményeket mutathat fel. Megkereséseket „Modern módszer” jelígre a kiadóba kér.

Orth, zsidó tanárnő Oradea jutányos áron vállal tanulóleányt teljes ellátásra, német társalgás és zongorahasználattal. Cim a kiadóhivatallban.

Munkatársat keres iparvállalat. Tőke szükséges. Fiatalok, nyelveket tudók előnyben. Részletes személyi adatokkal „Optimus” jelígre a kiadóba.

Lakótársnót keres urilány lehetőleg nappal elfoglalt nőt. Jókai ucca 3. földszint 8.

Fraulein nagy gyakorlattal jól bírja a román, német, magyar nyelvet szóban és írásban, ajánlkozik 3-7 éves gyermekek mellé. Megkereséseket „Megbízható” jelígre a kiadóba kérek.

Megnősülne két fivér — 36 és 26 éves képzett jómódu — biztos egzisztenciájú kereskedő és háztulajdonosok. Megfelelő képzéssel hozománnyal rendelkező zsidó urilányok hozzátartozóinak szíves ajánlatát — „Közvetítők kizárva” jelíge alatt az Uj Kelet továbbítja.

Melyik intelligens orth, izraelita jó családból való 26-28 év körüli kereskedő vagy iparos volna hajlandó benőszülni vidéken, biztos egzisztenciával rendelkező, saját hibáján kívül elvált 24 éves urinőhöz. Csakis komoly és teljes című levelekre válaszolok. „Nem bánja meg” jelígre a kiadóba.

Tisztviselő nő uriaszonynál lakást és teljes ellátást kaphat fürdőszoba használattal mérsékelt árban. Özv. Jámborné Erzsébet ut 8. Ugyanott egy könyvszekrény és íróasztal eladó.

Sokan meggyőződtek már róla, hogy a legtökéletesebb munkát készítjük a legjobb minőségű anyagból olcsó árban. Sieszen Ön is meggyőződni. Cipőkészítés, cipőjavítás, felsőrézkészítés. Ha egyszer hozzánk jött, sohasem megy máshová. Speciál cipésműhely Cluj, Str. Londrei (Hosszu u.) 3.

A legizgatósabb és legváltozatosabb vegetárius koszt a Schwartz Ignác névvel vésetése alatt álló „Familia” kóser vegetárius étteremben kapható. Unió ucca 10., hátul az udvarban. Egy menü (leves, főzelék, tészta) 25 lej. Abonoma ebéd-vacsora 900 lej, csak ebéd 600 lej.

Az UJ KELET olcsó könyvei

Smedley: Magányos asszony	147 Lei
Patenotre: Pénz	87 Lei
Juhász: Hősök, tudósok, emberek	147 Lei
Molnár Ferenc: Harmonia	54 Lei
Sigrid Undset: Koszoru	144 Lei
Schalom Asch: Moszkva	168 Lei
Schalom Asch: Pétervár	168 Lei
Marai: Csutora	117 Lei
Galsworthy: Vagyon urai	70 Lei
Galsworthy: Biró előtt	75 Lei
Babits Mihály: Gólyakaliva (kötve)	57 Lei
Karinthy: Hasmütét	72 Lei
Juhász: Japán	36 Lei
Juhász: Olaszország	36 Lei
Pap: Megszabadították a haláltól	87 Lei
Adanov: Thermidor 9	90 Lei
Aldanov: Összeesküvés	90 Lei
Aldanov: Ördög hidja	90 Lei
Paleologue: Három diplomata	54 Lei
Bedel: Jerome szerelme északon	20 Lei
Bennett: Vasuti baleset	90 Lei
Walpole: Egy vöröshaju	96 Lei
Pécsi Mária: Mezők liloma	90 Lei
Kennedy: A család bolondja I. II.	162 Lei
Fay Ilona: Alkonyat	90 Lei
Desping: Sorrell és fia I., II.	180 Lei

Az

Elmult fény sugar a persely lett. És m

A
A
To
Es

Es ma „csicsergő kezeskéik látom...

csillogó... Egyszer a tanító e Felénk Perselyt?

Mindny Zzz... Zzz...

Tudni a lünk.

Az igaz Nagy, s Mingyá bácsi szo Herzl kép Sok tan talok és ő

Az igaz kulcsal a rejjel, lár lökve kigú talt bebort

Majd is másik Kék Valóság nyes, csilló madik, egy

Egy tel Egész h Nevetni a nagy tunk.

Megsimó Az igaz zett Benni vándoroltu komoly em molt bennü

suttogta és lami ezüst Nem szatok el.

Es tova ugy mond üzenetet. Minden

Mint m nyok telef Dédelget

nénk és ol meg bennü Az igaz nagy szob

— Öteze — Epen az egyik fi

— Megin az igazgat szedte és b lig.

Mi ebbé semmit. A fejün kas.

Mi csak annyian vo mitottunk. ra is rákö

sunk, az a a beszédét felzokogott

— Föld... föld... kiá A sirás Mogorván

— Föld... bennünket. Mi össze a félelemt

Ekkor a társam, a kolonista megvigaszt

— Te, r egészen m A fekete nista” ped tatta:

— Nem, nünket... mértéket je

— Akár tam, ahogy jantól.

— Vagy egy harmat tebb volt. A kis ko

Az aranygaraska vándorlása

Elmult az éjjel és reggel lett. Egy kis fénysugár hatolt be az ablakon keresztül a persely szájáig. És aztán egész világos lett. És mi hallottunk szép történeteket:

A virágról, az életről,
A hegyről, a völgyről,
Toráról és Jiszráélről
És a feltámadó népről...

És ma is — szünet közben — a kis „csicseregők“ felágaskodtak, kinyújtották kezeiket... mintha mondani akarnák... látom... és dobtak nekünk új társakat, csillogó, ragyogó fényes kis garasokat. Egyszer csak — a nagy szünetben — a tanító egyedül lépett be az osztályba. Felénk közeledett. Megragadta a Kék Perselyt?

Mindnyájan megregettünk.

Zzz... mi az?...

Zzz... mi az?...

Tudni akadtuk, hogy mi történik velünk.

Az igazgató szobájába kerültünk.

Nagy, szép szoba volt.

Mingyárt tudtuk, hogy ez az igazgató bácsi szobája, mert szemben a falon Herzl képét láttuk...

Sok tanító bácsi volt a szobában, Fialok és öregek...

Az igazgató bácsi kinyitotta egy kis kulccsal a Kék Perselyt és mi nagy zörrel, lármával, egyik a másikat meglökve kigurultunk belőle. Az egész asztalt beborítottuk.

Majd ismét zsvajt hallottunk. Egy másik Kék Perselyt üritettek ki.

Valóságos pénzeső hullott ránk: fényes, csillogó garasok, egy második, harmadik, egy negyedik perselyből.

Egy teljes „gyülekezet“ voltunk...

Egész halom garas!

Nevetni kezdtünk ezüst kacagással, a nagy örömtől, hogy egymásra találunk.

Megsimogattak bennünket.

Az igazgató bácsi egyenként megnézte bennünket. Az asztalról a kezébe vándoroltunk. Az igazgató bácsi magas, komoly ember volt. És mialatt megszámolt bennünket, egyik társunk maga elé suttogta és ez úgy hallatszott, mint valami ezüstharang...

— Nem akarunk elválni... ne választatok el...

És tovább csegett az ezüstharang: úgy mondták el egyik a másiknak az üzenetet.

Minden kacagott...

Mint mikor az iskola udvarán a lányok telefonosdit játszanak...

Dédelgettek, mintha csecsemők lennének és olyan figyelemmel számoltak meg bennünket.

Az igazgató hangja tisztán csegett a nagy szobában...

— Öt ezer! Pontosan ötezer?

— Épen egy dunám... jegyezte meg az egyik fiatal tanító.

— Megint egy dunám föld... mondotta az igazgató bácsi. A garasokat összeszedte és betette az acélpénztárba reggelig.

Mi ebből persze nem értettünk meg semmit.

A fejünk úgy zsongott, mint a méhkas.

Mi csak annyit tudtunk, hogy összesen annyian voltunk, hogy egy dunámot számítottunk... Az igazgató bácsi szobájára is ráköszöntött az éjszaka. Kis társunk, az a sötét, szomorú rozsdás, kinek a beszédét előbb nem értettük, megint felzokogott:

— Föld, föld... dunám föld... dunám föld... kiáltotta.

A sirás mindannyunkat megijesztett. Mogorván mondtotta azután:

— Föld... igen, földbe temetnek el bennünket...

Mi összebujtunk s csakugy reszkettünk a félelemtől!

Ekkor azonban hirtelen feállott az én társam, a ragyogó, kedves Ezüsgaras, „a kolonista“ kit mindenki megszeretett. És megvisszavált amikor beszélt:

— Te, rossz... esunya feketeség... te egészen megijesztesz bennünket...

A fekete garas elhallgatott, a „kolonista“ pedig tisztáncsengő hangon folytatta:

— Nem, nem... Nem temetnek el bennünket... Ez a szó „dunám“ egy földmértéket jelent Palesztinában.

— Akár a véka a buzánál... mondtam, ahogy az iskolában halottam Mirjamtól.

— Vagy a liter a tejnél... mondotta egy harmadik, aki még nálam is műveltebb volt.

A kis kolonista énekelni kezdett:

Látogassa meg ezen a nyáron a festői Romániát

Jelentékeny haladás minden nyaralóhelyen — a román államvasutak a nyaralóknak kellemes utazást biztosítanak.



KITÜNŐ TELEFONSZOLGÁLAT

lehetővé teszi, hogy állandó összeköttetésben álljon irodájával vagy lakásával

AZ idei nyár minden eddiginél kiünőbb alkalmat nyújt Önnek, hogy megismerhesse az országot, hogy gyönyörködhesse a természet szépségeiben, amellyel oly nagy mértékben van megáldva Románia. A krízis dacára a nyaralóhelyek egymást mulják felül, számos újítást vezettek be, szebbek, kényelmesebbek lettek. Herkulesfürdő, Sinaia, Calimanesti, Vatra Dornei, Sz-

vata a nyugati fürdőhelyek kényelmét és lehetőségeit nyújtják. Balcic és Eforia vetekszik a Földközi tenger leg-híresebb fürdőivel. Az a hazafiatal nézet, hogy minden jó és olcsó nyaralóhely az ország határain túl fekszik, sohasem volt annyira jogosulatlan, mint ma. Egy pillantás a különböző nyaralóhelyek prospektusaiba meggyőzi Önt, milyen olcsók ott az árak.

A TELEFONHIVATAL FELVILÁGOSÍTÁST AD AZ IDŐJÁRÁSRÓL



Tudni akarja milyen az idő Sinaiaiban, Balcicban vagy Dorna Vatrein? Semmi sem könnyebb. Kérje az illető helység telefonhivatalát és a telefonista azonnal megadja a kívánt felvilágosítást. A díj az egyszerű telefonbeszélgetés díja.

Jól szervezett telefonszolgálat állandóan rendelkezésére áll és lehetővé teszi Önnek, hogy mindenkor tájékozódhasson távollétében is üzletei állásáról.

A Societatea Anonimă Română de Telefoane különös gondot fordított a nyaralóhelyek telefonszolgálatának a megoldására. Számos különben kisforgalmu állomás válik fontossá a nyári időnyben és oda a legkitünőbb telefonistákat

küldték. Azonkívül új vonalakat is építettek, míg számos régi vonalat megjavítottak. Lakóhelyétől sok száz kilométer távra lehet és mégis a leggyorsabban nyerhet felvilágosítást az eseményekről, tárgyalhat, adhat utasításokat.

Néhány fürdő és üdülőhely telefonszabása

3 perc 8-21 óra között

Sinaia-Bukarest	40 lei
Calimanesti-Bukarest	60 "
Herkulesfürdő-Buk.	60 "
Szovata-Bukarest	60 "
Dorna Vatra-Bukarest	60 "
Tusnad-Bukarest	40 "
Vizakna-Bukarest	60 "
Constantza-Bukarest	60 "
Balcic-Bukarest	60 "

SOCIETATEA ANONIMĂ ROMÂNĂ DE TELEFOANE



— Kék perselyben Aranygaras! Zsidó testvér: szánts, vess, arass, Nikkelgaras, ezüstgaras aranygaras, mi dolgozunk váltjuk meg a földet...

És mi utána énekeltünk mindannyian, a dollárgaras, a koronagaras, a lejgaras, a dinárgaras, a sillinggaras kiesi és nagy egyránt:

Nikkelgaras, ezüstgaras aranygaras mi dolgozunk váltjuk meg a földet, mi dolgozunk váltjuk meg a földet...

Az ezüstgaras, ki a kolóniáról jött be, még sokáig énekelt és mi is vele. Csak a fekete, rozsdás garas összekucorodott a sarokba és egy szót se szólott. És az Ezüstgaras egész éjjel át elbezelte, hogy milyen jó is ott künn a zsidó kolóniákon.

Erec Jiszráélben... Mielőtt a Kék Persely jött és bennük a sok-sok garas, — nikkélgaras, ezüst, aranygaras, a földék nagyon szomorúak voltak. De azután eljött a Kék Persely és benne a sok-sok garas a világ minden részéből. És a sok garassal a vizeket szépen árokba fogták össze, elültették a szép fákat, s friss földbe zsidó ifjak és lányok magot vetettek, hogy buza teremjen és fákat ültettek, hogy árnyékot adjon...

S még reggel is, mikor elaludtunk, álunkban hallottuk a dalt, ahogyan a kolóniákon a munkába menő zsidó lányok és ifjak énekelik:

— Kék perselyben Aranygaras! Zsidó testvér: szánts, vess, arass... Nikkelgaras, ezüstgaras, Aranygaras mi dolgozunk Váltjuk meg a földet... mi dolgozunk Váltjuk meg a földet...

— A nagyváradi Wizo hírei. A váradi Wizo vezetősége elhatározta, hogy tagjai és az érdeklődők számára héber nyelvkurzust nyit havi 100 lej díjazás mellett. A kurzusok a Schwartz Menyhérté féle leányintézetben lesznek megtartva. Jelemezni lehet dr. Jeremiás Aranka elnök nőnél Regele Ferdinand 10. — Augusztus 6-án a Wizo jólsikerült foglalkozást rendezett a Royal kávéház terraszán. A nyári szünet alatt újabb taggyűlési akciót indított be a Wizo nagyváradi helyi csoportja, melynek szép eredményei mutatkoznak és sikerült több értékes tagot szerezni a Wizo számára.

— Temesvári Wizo hírek. A temesvári Wizo, mely egyike a legagilisabb Wizo csoportoknak, példás ötlettel bevezette azt, hogy tagjaik bridge-délutánokra gyűlnek, melynek keretében a kellemes szórakozáson kívül, mindig tartanak ismeretterjesztő előadásokat. A bridge-délutánok állandó látogatottságnak örvendenek, melyen Temesvár zsidó, cionista társadalmá találkozik. A bridge-délutánok szépen jövedelmeznek a KKK-nek is.

A ZSIDÓ ASSZONY

AZ ERDÉLYI WIZO HIVATALOS LAPJA

A WIZO problémáiból

Írta: Nanny Marguliesz (Tel-Aviv)

Egy rendkívül fontos határozat lett hozva a palesztinai Wizonak a múlt évben megtartott elnökségi ülésén. A határozat úgy szól, hogy meg kell teremtenünk egy alapot, melyből az ipari, városi pályákon elhelyezkedni akaró leányokat kiképezni lehessen. Habár eme határozat alapos és szorgalmas munka következménye volt, mégis kitűnt a határozat egyszerűsége és lehetetlensége: a határozat azt a célt akarja szolgálni, melyet elősegítenek a most bevándorló chalucák ezreit a palesztinai életbe való begyökeresítésre. Ez a cél valóban megérdemli, hogy egy olyan szervezet, mint a Wizo teljes súlyával azon legyen, hogy ezt egy szer és mindenkorra megoldja. Azonban a kérdés önként adódik: ki gondoskodik a palesztinai leányokról, ki gondoskodik arról, hogy egy olyan leány, kinek szülei esztendőkké elmentek magukra vállalták a cionizmus legnehezebb frontszakaszát, a chaluci frontot, ne legyen arra ítélve, ha kedve és tehetsége van az ipari munkához, hogy a bevándorlók segélyezése és támogatása miatti, háttérbe ne szoruljon? Ki gondoskodik erről?

Hosszu vajadások után értük el, hogy a bevándorlást szabaddá tették. 1920 óta az ország hatalmas lendületet vett, megteremtünk egy országot, mely tele van lehetőségekkel a felnövő ifjú generációt héberre tanítottuk, megszerettettük vele az országot és most, mikor már megérett az életre és a munkára, ne tudjuk megtartani az országban magunknak?

Milyen a helyzet ma az országban? Mindenütt a felszabaduló élet, munkalehetőségek, tempó, munkakedv, lüktető,

eleven élet. És a felszabaduló ifjúság, mely egy gyönyörű, csengő nyelven és kultúrával és a szabadember világszeretettel és munkakedvvel került az életbe, tanácstalannal áll. El kell hagynia az országot, mert nincsenek meg a lehetőségei, hogy iparilag iskolázza és nevelje magát. El kell hagynia az országot, ha nem akar felőrlődni egy — valljuk be, hisz tud valójában, hogy a cionizmusról vagy jót, vagy semmit — nagyon szűk keretű ipari iskolán. Tudjuk, hogy a szellemi pályákon még egy jó ideig kilátástalan a helyzet s mert tudjuk ezt, annál jobban kellene küzdenünk, hogy a palesztinai ifjúság, a héber ifjúságunk, ne legyen kitéve annak, hogy elhagyja az anyaországot és idegen kenyéren tanulja meg az ipari munkát.

Az ifjúság kenyeret kér tőlünk. De min denesetre legalább annak a lehetőségét, hogy valaha is kenyerét megkereshesse.

És ha már vannak is ilyen intézményeink, melyek kiképezik az ifjúságot az életre, hát meghatározhatjuk mi azt úgy hogy csak a bevándorlók gyermekeit és ifjait illeti.

A bevándorló Wizo leányok rendszerint husz-huszonkét éves korukban kerülnek ki Erebe és egy európai élet van mögöttük. Ezzel szemben a palesztinai ifjúság már tíz-tizenkét éves korában munkába akar állni.

A Wizo kongresszus feladatai közé tartozik az, hogy megteremtse a palesztinai ifjúság számára annak a lehetőségét, hogy az országban tanulhasson ipari mesterséget.

Gyermekotthonok Palesztinában

Az újjáépülő ország nagy súlyt helyez a gyermekekre, ami egészen természetes, hiszen az ország a jelenben még csak egy kialakuló, egy verejtékes, küzködő dologtevés központja. Ami most történik, nem a jelenért, hanem a jövőért történik, egy generációért, amelynek boldogabbnak és frissebbnek kell lennie.

Ennek tudatában nevelik Palesztina gyermekserégét. Levegőn, tiszta hajlékban, a modern pedagógia igénybevételével fejlesztik a gyermek testi és lelki hajlamosságait, izmosítják értelmét és fizikumát. Egyre újabb és újabb gyermekotthonok létesülnek Erec Jisraélben. A legmodernebb a Kumie mellett, a Nuris vidék legmagasabb pontján emelt gyermekotthon. Ezt a Keren Kajemeth által megszerzett kis telepet főleg azért létesítették, hogy megkíméljék az apróságokat a malária veszedelmétől. Képzett ápolónők gondoskodnak a gyermekek egészségéről és ellátásáról.

Az Emek orvosa hétről-hétre inspekción tart, szükség esetén pedig bármikor rendelkezésre áll a telep lakóinak.

A gyermekek egészen zsenge koruktól kezdve három éves korukig maradnak az otthonban. Amikor harmadik évükbe mennek, napközben az óvodába kerülnek és itt gondjukat viselik mindaddig, amíg el nem viszik őket. A Kumie melletti gyermekotthon folytatását is tervezik. Az idősebb gyermekek inenten egy óvoda és iskola közötti intézetbe kerülnek, ahol iskolakötelese korukig csupa olyan ismeret sajátítanak el, amely alkalmas arra, hogy az iskolák diszciplináját már könnyebben elbírhassák. Ezt az intézetet szintén Kumie mellett fogják felállítani és pedig Tel-Josef, Beth Alpha és Chefzibah telepek gyermekei számára. Terve van véve, hogy a gyermekek iskoláztatása is itt történjen, lehetőleg szigorúan mezőgazdasági szempontok tekintetével.

A jeruzsálemi piacon

Vannak városok, amelyekben egyszerűen és kevesebb fáradsággal megy az ember bevásárolni, mint Jeruzsálemben. Minden más vásár sokkal egyhangubb, szürkébb, érdektelenebb, mint a jeruzsálemi. Az európai háziasszony mindent megtalál a vásárcsarnokban, amire egy jó ebédhez szüksége van. Az évszaknak megfelelően talál hazai és déli gyümölcsöt, fűszereket, sajtot, tojást. Végigmegy az elárúsított állványai során, mindenütt figyel, egy-két helyen alkuszik, megérdemli, hol frissebb, hol olcsóbb ez, vagy az az élelmiszer és ellátogat valamelyik halelárúsítóhoz.

Egészen másként áll a dolog Jeruzsálemben. A piacra menni itt egy minden nap megismétlődő parázs izgalom, egy soha unalmassá nem válható esztétikai öröm. Jeruzsálemben két nagy piac van: az egyik a Meah Schearim előtt a jámbor zsidó városnegyedben, a másik az Óvárosban, Jeruzsálem bazárjában. És erről lesz itt szó.

A piac a Jaffa-kapu mögött kezdődik. Az ember egy hatalmas iv alatt kijut egy keskeny utcán át a széles, napos piacra, amelynek nyüzsgése az embert magával ragadja. Egymás hegyén-hátán állanak az elárúsító bódék, arabok, beduinok, örmények, szefárdok, szerzetesek, európai és amerikai turisták. Fűsiketítő lármája hallatszik emberi hangoknak és egymáshoz ütődő edényeknek, közben irtozatos arab gramofonok lármáznak, a lacikonyháktól különös illatok jutnak az ember orrába, édesek, savanyu, füstös, rothadó illatok. Pompásan érett paradicsomok, sárgásan piros barackok, óriási szőlőfürtök Hebronból. És mindenütt héber nyelven kínálják az árut: Anawim tovim! Anawim tovim!

Az ember egy hatalmas örvényben éri magát, de ez az érzés elég kellemes, mert az arcokról az élet vidámsága sugárzik. A limonádésok az ember orra alá tartják sárga vagy vörös folyadékkal telt üvegeiket. Szerzetesek mennek egyik

elárúsítóbódétól a másikhoz, alkusznak, elmennek, visszahívják magukat, szívesen alkudoznak, amíg el nem érték azt az árat, amit adni akarnak. A szabad ég alatt borbély ütötte föl műhelyét és az egész piac szemeláttára gyötíri az áldozatokat. Valamivel odébb arab ül egy ponyva alatt, edességeket árul sok-sok változatban. Az európai ember el sem tudja képzelni, hogy a keletiek nyalánsága milyen különböző edességeket tud kitermelni: cukrozott mandula, tarka cukorrudak, bonbonok. Mellette a kávéfőzők érdekes rézedényekkel. Az árak pedig meglepően olcsók.

Az elárúsítók javarészből férfiak, leányokat alig-alig lehet látni a bódékban. Csak egyetlen sötét csarnokban ülnek gyümölcs és vetemény mellett asszonyi elárúsítók széles ruháingekben. Fejükön tarka, érdekes kendők, hajuk különös apró és hullámzó vakocokban hull alá. Ragyogó szépségeket lát közöttük az ember, tüzes, sötét szemekkel és valami egészen elbűvölő bajjal.

Valamivel odébb még lármásabb a vásár. Itt árulják a különböző szöveteket, tarka, arannyal átszőtt posztókat és vász-

nakat, az arabok széles ujjú kabátjait, selymeket, keskeny aranyzalagokat, amelyek vidáman lobognak a szélben. Arabok számaraikkal törnek át a tömegben, teherhordók mennek hatalmas máhakkal hátukon, az ember csodálkozik rajtuk, hogy ezt így elbíri. Az embernek Ezeregyéjszaka regéi jutnak eszébe, amikor a tarkaságnak ezt a nagy pompáját látja. Gyönyörűen himzett nyergek, kantárok, érdekes fülöngők, nyakgyöngyök, izléssel díszített övek, amiket számarak és öszvérek hasára alkalmaznak. Matracok, kis és nagypárnák. Karkötők és apróságok sok száza csillognak.

Majd a héber könyvekereskedők bódéjai következnek, ahol kegyeseket is vásárolhat az ember, gyertyatartókat, fűszerszámtartókat. Csak azon esodálkozik az ember, hogy sem a zsidók egymás között, sem a zsidók és arabok között nincsen veszekedés. Nem is igen van ehhez idejük, nem azért, mintha nagyon el lennének foglalva a vevők kiszolgálásával, hanem mert hosszú tollakkal állandóan el kell zavarniok a legyeket portákaikról.

A WIZO és a KKL

Talán nincs még eléggé a köztudatban az, hogy a WIZO, palesztinai intézményeinek javarésze, a Keren Kajemeth földjén épültek. A WIZO gyönyörű intézményei csak a KKL segítségével jöhetnek létre. A nahallaji iskola, a neszionahi farm, több mint ötszáz dunam földet kapott a Keren Kajemethől. A petach-tikvai kolóniák, melyeken a WIZO asszonyai és leányai lettek letelepítve, Afuleh, Nachlath-Jakob, Söchunat Borochov mind 50-50 dunam földet kaptak a kerem kajemethől. A tel-avivi

anyaiskola, melyet a WIZO tart fenn KKL földön lett építve. Fel sem sorolhatjuk a KKL által adományozott földek értékét és nagyságát. Eppen ezért, minden WIZO tagnak és csoportnak a legelső feladatai közé kell tartozzon a KKL bevételeinek fokozása. Nem szabad előforduljon egyetlen olyan zsidó ház, amelyben a WIZO hölgyek ne helyezték volna el Palesztina és a cionizmus egyetlen és pótolhatatlan szociális alapját: a Keren Kajemeth perselyt.

A prágai WIZO kongresszus

A Cionista Világszervezet kongresszusát megelőzőleg, lesz megtartva a WIZO kongresszus Prágában. A kongresszus hét napig tart és a világ minden tájáról érkeztek delegátusok a kongresszusra. Eddig több, mint negyven ország delegátusa érkezett Prágába. A palesztinai WIZO-k képviselőitén Hadassah Sámuel asszony érkezett a kongresszusra. Mint multheti számunkban megírtuk, Erdélyből is többen utaztak a kongresszusra a WIZO vezetői közül.

Az erdélyi delegátusok Reitter Lunka elnök és Weinberger Nándorné vezetése mellett, még vasárnap indultak el.

J. L. Perc

MELYIK?

A kert összes szobrai közül, Vénus — a görög istennő szobra — a legszebb. Sima, kis zöldes álványon áll a fehér márványból faragott, szép istennő. Szemeivel egy rózsákkal és liliummal körülfutott teraszra néz.

Tizenkilenc éves leány bukkan fel a sétauton.

Arcáról virit az egészséges élet, szeméi ragyognak az örömtől. A Vénuszhoz szalad.

Felkuszik az állványra. Egyforma magas az istennővel.

Boldog.

Alabástrom karjaival körülöleli a szobrot. Simogatja, ajkát az istennő ajkához szorítja. Így áll kis ideig. Valahonnan egy lehajtottfejű sétáló közeledik, nézi a szobrot és magában kérdi: melyik a szebb? A kőből, vagy a husból való?

Egy óriási divatruház, nagy, sima kirakatüvege mögött áll, a legragyogóbb öltözékek felöltözött, simaarcu, nagy szemekkel néző szépség — viaszból. Ajkain sok a festék, arca sápadt, szeméi kitágulva, fénytelenül bámulnak a járókelőkre: a legborzalmasabbak rajta a szempillái, egymástól távol álló, merev

hajszálak.

A félhomályos üzletben, hölgyek, szagosak és uriak vásárolnak. Kisasszony — mondja az egyik dáma — kisasszony kérem, hozza ide nekem a kirakatból a selymeket.

A leány a kirakat felé indul.

Fáradt, álmos, inog és megy a kirakathoz, erőlködik, hogy kinyissa, szeméi ragadnak le az álomtól, fáradt.

Fiatal.

Arca szép, csak sápadt, ajkai szépek pirosak és látszik a festék rajta.

Kinyitja a kirakatot. Athajol a viaszbábón, keresi a kért selymeket. Keresi, nem találja, kinéz az ucára, a kirakatüvegen keresztül, a levegőbe néz, a semmibe...

Valahol egy lehajtottfejű közeledik, nézi a kirakatot és megkérdezi magát, melyik a borzalmasabb: a viaszból, vagy a husból való?...

Jiddisből: Fischl H.

A ZSIDÓ ASSZONYT
kiadja az erdélyi WIZO temesvári központja, Piata Asanesti 4.

Re
A
Lien Deyer
mann, Otto
teljes zenek
Vasárnap
Luo
DER LI
10

Habs
szeretne
kongresszus
rák katolik
Innitzer bé
irányban,
ni Habsbur
kongresszus
megjelenése

Belfor
korlati m
világítás,
környékén
négy órán
lekedő vas
is letompit
ra.

Az új
októberben
ből jelentik
tesült, hogy
kinevezett a
ben fogja el

Egy s
sújtott agy
gyermekny
Párizsból je
ulles sur
raltatási a
ját, a mező
egy felügye
sújtott s ti
zett.

Nyolcnap
Haggibbor
19-én este 1
autóskiránd
iránnal:
sebes, Na
Málnásfürd
Csikszereda
miklós, Gyil
utirányba e
tikus helye
időtartamát
ben, egy é
Szent Anna
két nap és
nap Szová
melyről rés
gibbor klub
órak alatt
lást vezet,
estig lehet.



Az id
utazott a g
pestről jelen
kések, vala
táns egy
a gödöllői v

Gyász
ben. A kold
mint minden
ház főalapít
zási napján
róla, valam
hunyt többi
pitóiról. A
ülés keretéb
degeket szí
gusztus 13-á
templomában
scher Sándó
Schwartz Ja
Vilmos, Izra
dr. Rosenber
Simon Mórn
Neufeld Jer
tartani, mel
imája vezet

HIREK

Vasárnap és hétfőn Royal Mozgóban

„A szőke válók”

Lien Deyers, P. Hörbiger, Johannes Reimann, Otto Stransky zene, Dajos Béla és teljes zenekara, 3-kor minden jegy 15 lej. Vasárnap d. e. 11 órakor közkívánatra: Ludwig Satz jiddis filmje DER LIEBHABER SEINER FRAU 10, 15 lejes helyárak.

Habsburg Otto magánemberként szerepelt résztvevni a bécsi katolikus kongresszuson. Bécsből jelentik: Az osztrák katolikus legitimisták intervencióját Inntzer bécsi biborósereknél, abban az irányban, hogy próbálja meg kieszközölni Habsburg Ottónak a bécsi katolikus kongresszuson magánemberként történő megjelenéséhez az engedélyt.

Belfort környékén a légi flotta gyakorlatai miatt négy órán át tilos volt a világítás. Párizsból jelentik: Belfort környékén a légi flotta gyakorlatai miatt négy órán át tilos volt a világítás. A közlekedő vasutak mozdonyainak lámpáit is lelejtették a gyakorlatok tartamára.

Az új moszkvai angol követ csak októberben foglalja el hivatalát. Londonból jelentik: A Press Association úgy értesült, hogy lord Chilton, a Moszkvába kinevezett angol nagykövet csak októberben fogja elfoglalni hivatalát.

Egy gyermeket és egy felügyelőt sújtott agyon a villám egy normandiai gyermeknyaralattal kapcsolatos kirándulásán. Párizsból jelentik: A normandiai Course ulles sur Mer közelében a gyermeknyaralattal kapcsolatos egyik gyermekesportját, a mezőn zivatart lepte meg. A villám egy felügyelőt s egy gyermeket halálra sújtott s tizenhatet súlyosan megsebesített.

Nyolcnapos erdélyi kirándulás. A Haggibbor turisztikai szakosztálya aug. 19-én este 11 órai indulással erdélyi kirándulást rendez a következő utirányban: Torda, Gyulafehérvár, Szászsebes, Nagyszeben, Brassó, Előpatak, Málmásfürdő, Tusnád, Szent Anna tó, Csikszentmihály, Zsögödfürdő, Gyergyószentmiklós, Gyilkostó, Szováta, valamint ezen utirányba eső számos kiránduló és klimatikus helyek érintésével. A kirándulás időtartamából egy nap és éjjel Nagyszebenben, egy éjjel Brassóban, és éjjel Szent Anna tó, egy nap és éjjel Tusnád, két nap és három éjjel Gyilkostó és fél nap Szováta szerepelnek a programon, melyről részletes felvilágosítást a Haggibbor klubban bárkinek ad a hivatalos órák alatt Sándor Samu, aki a kirándulást vezeti. Jelentkezni legkésőbb szerda estig lehet.



Kasználjunk Beck kővét

Az idegen eserkészek egy része elutazott a gödöllői világtáborból. Budapesti jelentik: Az iraki, jamaicai eserkészek, valamint az ir és az angol kontingens egy része tegnap este elutazott a gödöllői világtáborból.

Gyászünnepek a kórházgyógyászatban. A kolozsvári zsidó kórházgyógyászat mint minden évben, úgy ezúttal is a kórház főalapítója, Sebestyén Dávid halálának napján kegyelettel emlékszik meg róla, valamint a kórház mult évben elhunyt többi vezetője tagjairól és alapítójáról. A gyászünnepeket igazgatóságai és keretében tartják meg, amelyre vendégeket szívesen látnak, vasárnap, augusztus 13-án délelőtt 11 órakor a kórház templomában, Sebestyén Dávidról és Fischer Sándor gyulafehérvári főorrbíró, Schwartz Jakab, Dávid Lajos, Trattner Vilmos, Izrael Mózes, dr. Sámuel Jenő, dr. Rosenberger Mór, Hirsch Vilmos és Simon Mórról dr. Elekes Miklós és dr. Neufeld Jenő fognak emlékbeszédeket tartani, melyet Glasner Akiba főrabbi imája vezet be.

Explozió a sztratoszféra-ballon gondolatában. Brüsszelből jelentik: Cosyns sztratoszféra ballonjának gondolatában explozió történt. Egy halálos áldozata és két sebesültje van a robbanásnak. Cosyns sértetlen maradt.

Ausztráliából harmincezer láda narancs érkezett Londonba. Londonból jelentik: Ausztráliából 30 ezer láda narancs érkezett. A következő négy héten belül még további 50 ezer láda narancs várható.

Eljegyzés. László Ili Cluj és Goldstein Lajos Brasov, jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Házasság. Reich Magda Turda és Deutsch Béla gyógyszerész Ludus, folyó hó 20-án tartják meg egyházi esküvőjüket Clujon, az orth. izr. templomban. (str. Paris) déli 1 órakor, melyre ezúton hívják meg rokonaikat és jóismerőseiket. (Minden külön értesítés helyett.)

A legújabb nagy lexikon 108 lej. Génus lexikon 1933. 1712 hasáb, 800 kép, 32 műmelléklet, remek nyersvásonkonkötésben 108 lej a Lepage könyvk. ben Cluj. Küldje be és franco kapja, vagy utánvételt portóval.

Mein Hausfreund

das Sparbuch der klugen Hausfrau

in deutscher (erscheint demnächst einzeln auch in rumänischer, ungarischer n. russischer) Sprache mit ca 700 wertvollen von Auslandsautoritäten begutachteten Rezepten für jedes im Leben sich ergebende Vorkommnis, insbesondere für Körper, Schönheits- und Gesundheitspflege, Haushalt etc. etc. soll in keinem Hause fehlen. Erstrangiger Verkaufs-Schlager für: Buch-Papier-Handel, Apotheken, Droguerien, Trau-fiken, Greislerien etc. Preis 40 lei franco (auch in Briefmarken) Händler hohen Rabatt. General-Vertrieb „Kara“, das Haus der 1000 Neuheiten, Cernăuți, st. Flondor 13.

Két személy vízbe fult Bécsben fürdőzés közben. Bécsből jelentik: Hét személy, köztük két gyermek fürdőzés közben vízbe fult. Egy idősebb urat a a gänsehäufeli strandon napfürdőzés közben ért a halál.

Hatalmas felhőszakadások Svájcban Bernből jelentik: A svájci Graubünden kanton több pontján hatalmas felhőszakadások nagy károkat okoztak. Az alsó Engadin-völgyben Schuls előtt a megáradt Inn három hidat sodort el. A víz sodró ereje egy malmot is kizodított helyéből. Davos előtt a hegyi patakok víztömege megrongálta a vasúti pályát, úgyhogy az üdülőhelyet csak átszállással lehet mindkét irányból jövő vasútvonalán megközelíteni.

Akinek a gyomra fáj, bélműködése megrekedt, mája megnagyobbodott, étvágya nincs, emésztése elgyengül, nyelve fehéressárga, annak naponta egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűviz rendbehozza az emésztését és jó közérzetet teremt. Kórházi bizonyítványok elismerik, hogy a Ferenc József víz biztos és kellemes hatása következtében állandó használatra rendkívül alkalmas.

Kis hírek Hitler Németországból. Berlinből jelentik: Október elsejétől jelentkező határidőt engedélyeztek azok számára, akik marxista sportegyesületekben sportoltak, azok feloszlataáig. Ösztől kezdve ezeknek nem marxista kezésekkel aláírt nyilatkozatot kell benyújtaniuk, amelyben kötelezik magukat arra, hogy nemzeti alapon álló sportmunkát fognak folytatni. — Müller átvette poroszországi püspöki hivatalát. — Ugy hírlik, hogy a bajor kormány rendeltetvezetet készít elő, amely lehetővé teszi, hogy munkaközpontok teremtés érdekében ki lehessen sajátítani ingatlanokat, sőt ingóságokat és követelési jogokat is. — Hamburgban 23. Stuttgartban 41 kommunistát letartóztattak.



VICHY-ETAT termékek

VICHY-ETAT Sólóráss Az ásványvizből kivont természetes só alkalikus víz készítésére.

VICHY-ETAT Pasztillák 2-3 pasztilla étkezés után megkönynyíti az emésztést.

VICHY-ETAT Tableták Az emésztés elősegítésére szolgáló szikviz otthoni készítésére.

Óvakodjunk az utánzatoktól és hamisítványoktól! Vezérképviselő: Filippe Finkelstein Bucuresti, Str. Cămpianu 20.

Francia-olasz bizottság alakult Rómában a szellemi és gazdasági együttműködés előmozdítására. Rómából jelentik: Francia-olasz bizottság alakult Rómában, melynek feladata a szellemi és gazdasági együttműködés kimélyítése. A bizottság készíti elő a francia törvényhozók szeptemberre tervezett olaszországi látogatását is.

Esztországban ostromállapotot léptettek életbe. Berlinből jelentik: Revali jelentés szerint Esztországban életbe léptették az ostromállapotot. A pártgyenruhák viselését betiltották. Ugy hírlik, hogy összeesküvés és puccskísélet van készülöben.

Orvosi hír. Dr. Porsche F. idegyógyász főorvos, szabadságáról hazatérve, rendeléseit idegbetegek részére Cluj Főter 10. szám alatt újra megkezdte. Rendel: délelőtt 11-1 és délután 3-5-ig. Gyógyintézetekben rendelőórát nem tart.

Egy héttel elhalasztódott a Diáksegélyező 13-ára hirdetett kerti mulatsága. Közölte az Uj Kelet, hogy a zsidó diákság kolozsvári barátai a diákmenza javára a monostori uti Zajzon kertben ki-tünőnek ígérkező kerti ünnepélyt rendeznek, amelyet f. hó 13-ra tüztek ki. Töb-bek határozott kivárágára és technikai akadályok miatt a rendezőbizottság úgy határozott, hogy a mulatságot egy héttel, a következő vasárnapra tolja ki. A rendezőbizottság felkéri mindazokat, a kik kihelyezés céljából tiszteletjegyeket átvenni szívesek voltak, hogy elszámolás céljából az E. Zs. D. irodájában befáradni szíveskedjenek.

Befőttes üvegek árai:

0.1	0.2	0.35	0.5	0.7	1 liter
Lei 1.70	2.-	2.35	2.95	3.90	5.-

Uborkás üveg

minden nagyságban literje
lei 2.50

Feketeerdői üvegyári finoman csiszolt asztali üvegszervizek nagy választékban igen előnyös árban. Kapható: KLEIN S. gyári üvegerakátában Cluj, Reg. Ferdinand 70. Telefon 9-47. (Bognár és Szántó udvar)

Merényletet terveztek Starhemberg herceg ellen. Bécsből jelentik: Augusztus 7-én este a hazafias front linzi propagandairódájában megjelent Wolf Ferenc volt ispán s ott — előzőleg pedig már a közelben szolgálatot teljesítő rendőrtisztviselővel — adatokat közölt egy merényletről, amelyet Starhemberg herceg, a Heimatschutz országos vezetője ellen terveztek. A szövetségi rendőrség letartóztatta Nohel Gusztáv kereskedőt, a nemzeti szocialista párt volt kerületi vezetőjét és Brunner Erhardtot, a rohamosztagosok volt adjutánsát; mindkettőt a rendőrség fogházába szállították.

Egy német emigráns bíró öngyilkos lett Párizsban. Párizsból jelentik: Öngyilkosságot követett el egy párizsi szállodában egy német emigráns. Az öngyilkos dr. Dallmann Walter volt berlini tartományi bírósági ülnök, aki május elsején vándorolt ki Németországból. Dallmann jövőjének kilátástalansága miatt felakasztotta magát kilincsekre, mire rátaláltak, már halott volt.

Gázal megmérgezte magát egy világhírű német operaénekesnő. Berlinből jelentik: Charlotte Bend Melcher világhírű operaénekesnő Wilhelmsdorfban gázzal megmérgezte magát és kilenc éves kisleányát. Mindketten meghaltak. Az öngyilkosságot az énekesnő egyik barátja fedezte fel, aki meg akarta látogatni. Amikor kinyitotta a lakás ajtaját, hatalmas detonáció rázkódtatta meg az épületet. Nem tudni, hogyan, gázexplozió történt, amely a szobák butorzatát súlyosan megrongálta. Ekkor találtak rá az öngyilkosra. Tettéknek okát egyelőre nem közölték a nyilvánossággal.

Nyári hőségben

üdit frissit erősít a valódi

DIANA

SÓSBORSZESZ
Kiváló fertőtlenítő

NAPRÓL NAPRA

Renató Lelli olasz színpadi író drámát írt Wagnerrel. A darabot Bolognában fogják bemutatni Zaccovival és Werner Krausszal a főszerepekben.

Szakértők előtti bemutatták Berlinben Bársony Rózi új filmjét, melynek címe: „A szerelmek meg kell értenie”. A filmszínésző játéka ezúttal is tetszett a szakértőknek.

Bartók Béla elutazott Strassburgba az ünnepi hangversenyekre, amelyeknek keretében többször is fellép s bemutatja többek között második zongoraversenyét is.

Lincolnshireben egy Herbert Boon nevű amerikai titokzatos ásatásokba kezdett. Nagy összegeket fizet ki parasztoknak, hogy területükön ásatthasson. Ugy hírlik, meg akarja keresni János angol király legendásírhú kincseit, amelyeket hét évszázaddal ezelőtt ástak el valahol Lincolnshire táján s azóta nem kerültek többé napvilágra.

Bayreuthban Winifred Wagner előnkölte alatt augusztus 17-én nemzetközi zenei kongresszus kezdődik.

Krisztus utáni első évszázadból való és 20 ezer néző befogadására alkalmas polaj arénát modern operaelőadások céljaira átalakítják. A munkálatok már folynak. A jövő nyáron már előadásokat fognak tartani az arénában. Pola Negri a napokban fogja meg-

kezdeni negyedik házasságát. Uj férje Mc. Cormack milliomas. A filmsztárnak eddig hercegi és grófi férjei voltak.

A lemesvári

nyilvánosjogi fiuliceummal és felsőkereskedelmi iskolával kapcsolatos

ZSIDÓ INTERNÁTUS-ban

szigoruan kóser ellátás, gondos nevelés. Prospektus kérhető az Igazgatóságtól.

Kánya Kálmán magyar külügyminiszter közelebből távozik helyéről? Párizsból jelentik: A Temps valószínűnek tartja, hogy Kánya Kálmán magyar külügyminiszter közelebből távozik helyéről és hogy Hóry András quirináli magyar követet fogják kinevezni külügyminiszterré. A lap nagyjelentőségűnek jelzi azt a küszöbön álló változást, mert a jelenlegi magyar külügyminiszter a német orientáció híve, míg Hóry Mussolininak kedvelt embere.

Dollfuss kancellár repülőgépen elutazott a Gross-Glockner vidékére. Bécsből jelentik: Dollfuss kancellár, Buresch pénzügy és Stockinger közlekedési és kereskedelmi miniszterek délután szakértők társaságában az osztrák légi forgalmi társaság egyik nagy utasgépén elutaztak a Gross-Glockner vidékre, ahol dönteni fognak a tervbe vett Gross-Glockner-ut végleges vonalvezetése felől. Az utépitési szakértők a Gross-Glockner terület levegőterében előadást tartanak a kormány tagjainak a tervezett ut vezetésevel kapcsolatos különböző megoldási lehetőségeiről.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Ötől tíz évig terjedő börtönbüntetést kér a katonai ügyész Zeletzkyre

Elhangzott a vádbeszéd a Zeletzky-perben

Bucuresti-Bukarest, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) A Zeletzky-per mai tárgyalásán befejeződtek a tanúkihallgatások. Elsőnek Max Auschnitt szénátort, a Resica vezérgigazgatóját hallgatta ki a hadbíró, Lazar Ilés védő kérdésére kijelenti, hogy egészen igazságtalanul és alaptalanul igyekeztek egyesek Manju Gyula nevét ebbe a perbe belekeverni. Elismeri, hogy egy magánbeszélgetést során dícsérőleg nyilatkozott Zeletzky kvalitásairól. Akkor ismerkedett meg Zeletzkyvel, midőn a Skoda a kiskapusi üzemek átvételéről tárgyalt. A hadügyminisztérium annak idején átiratban értesítette a Resicát, hogy a Skoda-szerződésben rendelt löszerek egy részét a Resicának fogják előállítás végett átadni. Erre Bukarestbe hívtam — mondja Auschnitt szénátort — a Skoda vezérgigazgatóját.

A Resica vezetőinek tanuvalomásai
Vasilu védő: Az angol Wickers-céggel nem tárgyalt a Resica?

Auschnitt: Szerettük volna megkapni a román hadsereg fegyverrendeléseit. Miután technikailag nem voltunk kellőleg felszerelve, a Wickers-cég közreműködését kértük. Ma a Resica képes bármilyen fegyverrendelés teljesítésére.

A következő tanu Boschall, a Wickers-cég volt romániai képviselője, most a Resica főtisztviselője. Angol állampolgár, tolmács utján válaszol a védelem kérdéseire: miféle kapcsolat áll fenn Wickers és a Resica között. Boschall kijelenti, hogy Wickers főrésztvényese a Resicának.

Vasilu védő: Stirbey herceg is főrésztvényese a Wickersnél?

Boxshall: Mi köze van ennek a kérdésnek a perhez? Egyébként elmondhatom, hogy Stirbeynek nincsenek rézvényei Wickersnél.

A vádbeszéd
Az elnök ezután Samsonovici tábornok jelenlegi és Stefanescu Amza tábornok volt hadügyminisztereket, Tatarescu ezredes és Puiu Dumitrescut, az uralkodó magántitkáráról szólítja. Egyikük sincs jelen. A védelem lemond ezekről a tanúkról és a tárgyalást félóra felfüggesztik, majd Pomponiu alezredes, királyi ügyész kezdi meg vádbeszédét, amelyet azzal kezdetbe, hogy semmilyen körülmények között nem fog a Zeletzkyvel szemben emelt vádpontoktól eltérni. A Zeletzkyügy a Skoda képviselőnél tartott házkutatás folytán robbant ki. A pénzügyi ellenőröknek hatáskörükben állott ezt a házkutatást megcsinálni. Egyesek azt mondták, hogy ez a házkutatás egy, a katonai ügyészség segítségével véghezvitt inszenálás volt. Be fogom bizonyítani, hogy inszenálásról szó sem lehetett.

A házkutatás után lepecsételtük az iratszékrenyüket. Azért tettük ezt, mert nem akartuk a Skoda képviselőt megsejteni azzal, hogy öröket állítunk az irodához, mint akármilyen gonosztevő mellé. A vádlott intelligens, művelt ember.

Magyar Színház

1933 augusztus 16-án, szerdán este 9-kor:

3 zongorás Jazz-koncert

Bródy Tamás, Rónai Anjál és Boskovics Sándor részvételével. Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Jegyek előre válthatók a Magyar Színház jegypénztáránál.

ber. Tudja mit jelent az, egy pecsét. Ha letépte: szándékosan vagy tévedésből, ez nem érdekel, viselnie kell a törvényes következményeket. Visszaütasítom azt a feltevést, mintha a katonai ügyészség szándékosan időt engedett volna a vádlottnak, hogy feltépje a pecsétet és kivegye a vasládából a fontos iratokat. Ezzel szemben hajlandó vagyok elfogadni azt a kijelentést, hogy a Zeletzky magánlakására alkalmazott pecsétet kisleánya törte fel tudatlanságból. Midőn a pecsétet átvizsgáltuk és láttuk, hogy fel van törve, sok reményünk nem lehetett aziránt, hogy a vaskazettában még bennünket érdeklő akták maradhattak. A pecsételtetés mindenesetre tisztázta van: a büntetőtörvénykönyv ezt a vétséget egy hónaptól egy évig terjedő börtönnel bünteti.

Voltak-e titkos akták Zeletzkynek?
Következik a második vádpont, a titkos katonai akták megszerzése. Bármily

tisztelettel is adózom volt katonai feleteseim iránt, akiket a hadbírósa tanuként hallgatott ki, nem férhet semmi kétség ahhoz, hogy a Zeletzky-nél talált akták titkosak voltak. Tiltakoznom kell azon kijelentés ellen, mintha Zeletzkynek egyenesen meg kellett szereznie magasabb katonai érdekekből ezeket az aktákat. Azt is mondta valaki, hogy még a nagyvezérkarnál sincsenek titkok, holott a nagyvezérkar épületébe még bennünket katonákat is csak szigorú formások közt engednek be. Egyébként pedig bizonyítani kívánok és ezért fel fogok olvasni néhány Zeletzky-nél talált aktát. Titkos aktákról lévén szó, zárt ülést kérek.

Radu Rosetti védő: Ha elnök elrendeli a zárt ülést, ezzel már eleve prejudikál az akták titkossága fölött.

Elnök: Ha viszont nyílt ülésen olvasásuk fel, nem éppen úgy prejudikál a fölött, hogy az akták nem titkosak?

Pomponiu alezredes: En ezeket az aktákat nem olvashatom fel, de kérem a hadbírósa, vonuljon vissza és tanulmányozza át őket.

Ötől tízévi börtönt kér az ügyész

Az ülést felfüggesztik, majd egy félóra múlva Pomponiu alezredes folytatja vádbeszédét:

— Egész sereg tanu állította, hogy a kiskapusi üzem leírására vonatkozó akták nem titkosak. En nem vagyok ezen a véleményen. Zeletzky-nél megtaláltuk

Şumuleanu professzor sértve érzi magát...

Egy jasi antiszemita egyetemi tanár pert indított a Zsidó Párt összes parlamenti ellen

Bucuresti-Bukarest, augusztus 12. A május havában a jasi egyetemen lezajlott diákzavargások során a kémiai intézetben verekezésre került sor a zsidó és a zantiszemita diákok között. A zavargások után dr. Mayer Ebner, dr. Fischer József, Michel Landau, Misu Weissmann és dr. Marton Errő zsidópárti képviselők Aureliu Weisz kormánypárti zsidó képviselő, Max Auschnitt és Moisi Zipstein kormánypárti zsidó szenátorok, dr. Niemerover főrabbi és dr. S. I. Stern, a Zsidó Párt főtitkára memorandumot írtak alá, amelyben tiltakoznak a közoktatásügyi miniszter előtt a jasi zsidó diá-

kok megkínzása ellen és vádolják Sumuleanu professzort, aki magatartásával nemcsak hogy lehetővé tette a zavargások kirobbanását, de azokat egyenesen elősegítette.

Sumuleanu professzor, aki az antiszemita liga egyik harcos vezetője, úgy érte, hogy ez a memorandum rágalmozó megállapításokat tartalmaz személyével szemben és ezért rágalmozás címén az összes aláírók ellen pert indított. Politikai és jogász körökben egyaránt nagy érdeklődéssel néznek a precedens nélkül álló per elé.

Hogyan interpretálja Andrei közoktatásügyi alminiszter a numerusz klauzusz híreket

A román nép, amely évszázadokon keresztül szenvedett az elnyomástól, nem fogja tűrni, hogy a zsidó lakosságot elnyomják

Bucuresti-Bukarest, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) A Dimineata jasi tudósítója beszélgetést folytatott Petre Andrei közoktatásügyi alminiszterrel. Az újságíró megkérdezte, hogy mi a véleménye Andrei alminiszternek a numerusz klauzuszszal kapcsolatban a sajtóba került hírekről. Andrei a következőket válaszolta:

— Vaida Sándor miniszterelnöknek az álláspontra, hogy Romániában túlságosan nagy az egyetemi hallgatók száma, amelyet éppen ezért korlátozni kell. A korlátozásnál azonban csak az érettségizett diák rátermet-

ségét, nem pedig vallását fogják figyelembe venni. Nekem határozott meggyőződés, hogy a szélsőjobboldali mozgalmak határozott veszedelmet jelentenek az országra. Valami örületféle ez, amely különösen éretlen fiatalokkal szemben látszik fogékonynak lenni. Ezek a fiatalok jobban tennék, ha előbb saját magukkal törődnek és csak azután kapaszkodnának bele az ország ügyeibe. Amíg olyan ember áll a nemzeti parasztpárt élén, mint aminő Mihaleche, remélem, hogy ez a párt mindig is meg fog maradni a gyula-



az összes, 1930 év folyamán külföldről rendelt fegyver- és lőszeranyagok kimutatását, holott neki csak a Skodánál rendelt dolgokról kellett volna tudomással bírnia. A hadügyminiszternek a miniszterelnökhöz intézett bizalmas jellegű levele ugyancsak nem volt mit keresen másolatban Zeletzky-nél. A legfőbb hadügyi bizottság üléseiről felvett jegyzőkönyvek abszolút bizalmas jellegűek, tehát szintén nem juthattak fel rendes uton Zeletzky-hez. En nem mondom, hogy Zeletzky kém, de azért ezek az akták mégis nála voltak. Már pedig a kémkedésről szóló törvény 8-ik szakasza az ilyen akták megszerzését és megtartását 5-től 10 évig terjedő börtönnel sújtja. Zeletzky azt állítja, hogy szüksége volt ezekre az aktákra. En pedig azt mondom, hogy nem volt mit keresniük Skodánál. A hadbírósa megítélésére marad tehát ennek a kérdésnek az eldöntése és a hadbírósa ennek megfelelően hozza meg ver-diktjét.

A tárgyalást ezzel felfüggesztették. Hétfőn a védőbeszédre kerül sor.

fehérvári program ideológiájának valójában.
— Tudnia kell mindenkinek, hogy a román nép, amely évszázadokon keresztül szenvedett az elnyomástól, nem fogja tűrni, hogy a zsidó lakosságot elnyomják és megnyomorítsák. Mindaz, amit Vaida eddig tett, mellett bizonyít, hogy miniszterelnök a helyzet megjavítása érdekében dolgozik és igyekszik Romániát egy nyugodtabb és jobb jövő felé irányítani.

Rekkenő hőség Bukarestben

Bucuresti-Bukarest, augusztus 12. A fővárosban ma kánikulai meleg volt, amely még a forrósághoz hozzácsokott bukarestieket is erősen megviselte. A hőmérő a napon 58 fok Celsiusot mutatott.

Vasúti szerencsétlenség a busteni állomáson

Bucuresti-Bukarest, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) Busteni állomáson egy lokomotív nekirohant a Bukarest—Arad között közlekedő Decebal gyorsvonatnak. Három vagon kisklott, heten megsebesültek. Az utasok között irozatos pánik tört ki, amely csak nehezen csillapodott le.

Augusztus 15-én erdélyi turnéra indul Cuza és vezérkara

Bucuresti-Bukarest, augusztus 12. (Az Uj Kelet tud.) Augusztus 15-én az antiszemita liga összes parlamenti elleni Cuza professzorral az élükön erdélyi propaganda turnéra indulnak. Cuza Nagyszebenben találkozik Fabriciussal, a szász nemzeti szocialisták vezérével, akivel tárgyalásokat akar folytatni egy román-német fasiszta együttműködés tekintetében. Ugyancsak együttesen állapítják meg az antiszemita világtalálkozó napirendjét is, amelyet október elejére akarnak Bukarestbe összehívni.

Szederkényi Anna: Felszabadultak. A kitűnő író a ma asszonyának és vergődő korunknak legizibb problémáit tárgyalja regényében. Ara csak 32 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10, Telefon: 9-77.

Taxa po-
plátite in
No. 2247

da Baron
Telefon:
Havonta
évre 600,
félre: H
félre: 6,
detések d
KELET"
zsidóság
keink utá
rás megje

Külváros
Kicsiny
dott le teg
amely dob
a külváro
életekbe, a
zis nyomó
tett viszon
valóban j
Az olvas
lennék ta
energiáit,
a gyermek
misülésbe,
nyomor cs
kereset, me
kül, hogy
gát igényb
A krízis
bontakozik
lelki válság
Az anyá
Mindene, s
nye, támas
szereti, „j
olyanná, a
ban, hanem
is a külvá
bean“ él
bajok.
Egy egy
iatt ősszom
Férje, a
amelyben b
már nem h
nevelheti g
pár hónap
alkalma ig
de ő mégis
Nagy m
rázták meg
két, am k
hogy megse
magától az
nek tükre
bomlasztja
legszebb,
anyáét és g

Kicsiny s
dott le; a
tragédiája,
hogy probl
szik.
Milliom

Beatus i
lotta Horat
az, aki táv
élhet.
Ez a bold
ember szán
De azért
Nem költ
lódott, az
akik ezt a
nak.
A csend
mélyítő ha
nek bomlas
ban, akik
tönkre a r
landó, meg
Nem mut
nem munká
azok, akik
születet al
hetik fárak
Amerikai
házajuk és
küzdeme e
ngak el, h
ezért meg
nek.
Mint olv
vásárolni s
lett sziget
jaik számá
ten kívülük
az ő testi
szolgálni.
Mégis cse
Mert ak
millióinak
szerecsne
nan a Sem
le lábajkat
magukat a
ságából és
külön Olim
zaja elől.